

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izhaja vsak torek v soboto v eno ob 11. uri predpoldne mesto ob 3. uri popoldne za deželo. Ako pada na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.
Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Solskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v "Narodni tiskarni", ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo "Gorice". Oglasi se računijo po peti vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Zavijanja in farbarije.

S števkami smo nedavno dokazali, da „Goriška ljudska posojilnica“ nazaduje, odkar je prišla v dr. Tumove roke. „Soča“ si ni upala v svojem odgovoru 3. t. m. niti dotakniti se naših števk, tako smo ji sapa zaprli. Zato pa prinaša namesto stvarnega odgovora le hadobne napade na „Centralno posojilnico“ in „Posojilnico v Cerknem“ ter slepi svoje čitatelje z zavijanjem resnice in z navadno farbarijo.

Oglejmo si farbarja in zavijača!

Gabršček je dokazoval velik napredek posojilnice v letu 1899 z veliko svoto hranilnih vlog. Pisal je: „Napredek naj povedo druge številke, in to so hranilne vloge, ki so najboljše merilo“. Ko smo pa dokazali, da so se hranilne vloge v Tumovi posojilnici znižale in ko smo konstatovali, da je ravno to dokaz, da zdaj nazaduje posojilnica, znašla je „Soča“ koj drugo merilo. Zdaj trdi, da so v prejšnjih letih hranilne vloge le slučajno in umetno poskočile, da to ne more veljati za merilo o napredku ali nazadovanju, marveč da je najboljše merilo rezervni zalog, ki vsako leto veselo raste. Da tudi to ni res, dokazujejo številke; leta 1899 se je pomnožil rezervni zaklad za 9.188 K, leta 1900 pa le za 7.911 K in lani le za 4.681 K.

Ker „Soča“ ne more zanikati, da so se po l. 1899 znižale hranilne vloge, govori o „naravnost zločinski gonji“, katero so vprizorili „kavci“ proti „Gor. lj. posojilnici“, o brumni želji „kavcev“, kateri so hoteli z naskokom pognati posojilnico v — likvidacijo. To piše najbrže oni in isti Gabršček, ki se je pred tremi tedni bahal v „Soči“, da je l. 1900 on vodil ves boj za osvobojo „Goriške lj. posojilnice“ od klerikalnega vpliva, da so na občnem zboru l. 1900 „kavci“ za vedno zapodili. Čudni nazori! Ali je morda pričakoval Gabršček, da pustijo člani, katere so za vedno zapodili iz posojilnice, svoje deleže in hranilne vloge še dalje v tem denarnem zavodu? Trditev, da so hoteli „kavci“ z naskokom pognati posojilnico v likvidacijo, je gola laž, pač pa je istina, da je grozil pred leti isti mož, ki ima od posojilnice največ dobička, da spravi v par mesecih ta denarni zavod

do likvidacije, ako bi mu ga hoteli iztrgati iz rok.

O posojilničnih hišah trdi „Soča“, da se obrestujejo tako dobro, kakor morda nobene druge v Gorici, da so zdaj 30 tisoč kron več vredne, da pa sicer ni bilo nikdar govora o tem, da morajo hiše delati dobiček.

Gledé obrestovanja posojilničnih hiš je „Soča“ lani sama priznala, da se obrestujejo le po 3%, o vrednosti teh hiš pa pišejo ljudje okoli tega lista, kakor jim poči v glavo. 1. maja l. 1900 so bile po njih trditvi 20 tisoč kron več vredne, letos so pisali 5. aprila, da je poskočila njih vrednost za vsaj 38 tisoč kron, nakrat so njih vrednost znižali, kajti mesec kasneje, 6. maja, je pisal Gabršček, da so 25 tisoč več vredne — in pred tednom je že zopet „Soča“ trdila, da so 30 tisoč kron več vredne.

Tako se igrajo s števkami na potpežljivem papirju! Glede dobička hiš je „Soča“ pred leti drugače pisala.

Ko je posojilnica l. 1899 posebno na prigovarjanje A. Gabrščka kupila Baumannovo hišo, je poudarjala „Soča“, da je ta hiša nosila prejšnjemu lastniku po 4½% čistih od 40 tisoč gld. ter je dostavila: „Mi smo vedeli, da iz hiše dobimo več nego prejšnji gospodar“. Pokazalo se je, da je to bila gola farbarija. Tudi glede oddajanja prostorov te hiše je „Soča“ farbala. Pisala je namreč, da najme prostore, katere je imel Ig. Steiner, A. Gabršček, in da bo plačeval tretjino več ko Steiner. In kaj se je zgodilo? Teh prostorov s tretjino večjo najemščino Gabršček ni vzel, pač pa ima v prvem nadstropju posojilnične hiše svojo uredniško sobo za primerno jako majhno najemščino.

O posojilničnih hišah le še eno opombo.

„Soča“ je že večkrat poudarjala, da je posojilnici vsejedno, ali izkaže ti-sočake dobička manj ali več, da mora biti pri svojih hišah tudi pripravljena, da kaj žrtvuje za naš napredek, za povzdigo obrtnije itd. Strinjali bi se popolnoma s to zahtevo, ko bi oddajala posojilnica svoje hiše v najem našim ubogim obrtnikom, ki si služijo vsakdanji kruh v potu svojega obraza. A obrtniki a la dr. Tuma in Gabršček? Prvi ima svojo „hišico in voljico“ in fabriko proslulih eks-

penzarjev, drugi pa se je pred tednom v „Soči“ bahal, da je s svojimi podjetji tako napredoval, da mu dandanes ne zadoščajo več ne stroji, ne osebje, ne prostori, ne druge srambe in da so že napravljeni načrti za pomnožitev dveh novih strojev z elektriško gonilno močjo.

Kakor smo že omenili, je začel „Sočin“ članek z zabavljanjem, konča pa s kokodakanjem. Strmečemu slovenskemu svetu namreč naznanja člankar to-le: „V najbližji prihodnosti bodo imeli vsi Slovenci z o pet priliko, občudovati nove preznamenite korake — naprej, naprej po lestvi napredka v čast in slavo vsega naroda“. Kdor bi ne poznal naših goriških frazerjev in bobnarjev, bi lahko mislil, da so imeli res vsi Slovenci že priliko, občudovati preznamenite korake teh ljudij, mi pa, ki poznamo naše babače, vemo, da je to le gola baharija; mi vemo tudi, da so napovedani novi koraki „v čast in slavo vsega naroda“ le kokodakanje brez jaje. Prvi korak „v čast in slavo vsega naroda“ bo namreč zvišanje posojilnične hiše št. 7. v Gosp. ulici; splošno se govori, da se v dozidanem drugem nadstropju utabori Gabršček. Drugi „preznameniti korak“ pa bo zidanje nove hiše na Ceconijevem prostoru nasproti realke. Ko se hiša dozida z denarjem „Trgovsko-obrtno zadruge“, se preseli v njo ta zavod in prostora bo tudi dovolj za dr. Tumo, ki namerava prodati „svojo hišico, svojo voljico“ ter se utaboriti v novi hiši „Trgovsko-obrtno zadruge“. Hiša bo gotovo pasivna, kakor so pasivne posojilnične hiše. Saj so že Ceconijev prostor vsaj za tretjino preplačali! Toda kaj to briga sedanje gospodarje „Trgovsko obrtno-zadruge“! Saj potrebuje ta zavod po Gabrščkovu trditvi dostojnega stanovanja; saj tudi „razpolaga že danes z milijoni lastnega denarja“. Zato pa le preplačujmo, le zidajmo. Kdo se bo na to oziral, da plačujejo dolžniki „Trgovsko-obrtno zadruge“, ki imajo pri njej pasivne deleže, z vsem uradnimi stroški vsaj 11% obrestij?

Bliža se železna cesta!

(Sp. Melanhton-Soški.)

IV.

Sedaj nas čaka pa še eno, skoraj enako važno vprašanje: Kako naj se za-

vratom. Ali tu jo pokličejo iz pisarnice, od koder je bila prišla.

Obrne se in reče plašno:

„Oh, pozabila sem torbo!“

In takoj je zletela po njo tje, odkoder so jo zvali. Najde jo pri vratih, kjer jo je bila pustila; vzame jo ter se napravlja zopet na odhod.

„Čakaj mlada, kam greš?“ — pokliče jo iz pisarne. Obrne se in zagleda tam dva gospoda, nagnjena nad neko knjigo. Videlo se je, da jo niso klicali po torbo kdo ve, ali so jo bili sploh pazili — izvestno so jej hoteli povedati nekaj drugega.

Vrne se in obstane vsa zavzeta.

„Kako se je imenoval tvoj mož?“ — obrne se drugi, golobradi uradnik, ki ga prej ni bilo v pisarni.

„Stojan Taksov iz P.“ — odvrne Milena jokljivim glasom.

„Iz P.: Stojan Atanasov, oddan od kapetana Mačeva“... — bere golobradi uradnik ter kaže važno s prstom neko mesto v zapisniku.

„Da, ta je“ — zamrmra drugi.

varujemo proti pogubnemu vplivu tuje politike, ki bi vzbudila mej nami — kakor na Koroskem in Štajerskem — mnogo narodnih mlačnežev, odpadnikov in izdajic? — Temu vprašanju je težko odgovoriti sedaj ko imamo celo pod domačo streho ljudi naše krvi, ki prodajajo za Judeževe groše tujcem — nas in naše narodne svetinje. — Toda, če tudi ima biti moj glas le „glas vpijočega v puščavi“, opomniti hočem vendar svoje rojake, svetovati jim hočem kot brat bratu:

1. Zavedajte se svoje narodnosti!

Če hočete iztrgati strupeno želo tuji, osobito prusko-židovski politiki, bodite proti tujcem prijazni, a poleg tega resni in odločni, in ne pozabite njim nasproti nikdar, da ste Slovenci. — To bo vplivalo na tujce, da nam ne bodo mogli stopiti preblizu, to jim bo vcepilo spoštovanje do nas.

2. Ne sramujte se slovenski govoriti!

S tujci in vpričo tujcev ne sramujte se nikdar govoriti svojega materinega jezika, ampak delajte celo na to, da se bodo tujci čutili primorane, z vami govoriti po naše. To pravilo je povsem pravično in vtemeljeno in nobeden trezno misleč tujec vam ne bo mogel zameriti, ako boste dosledno po tem pravilu delali. Ljubezen do bližnjega se popolnoma lahko strinja s pametno narodno samozavestjo in s zmernim narodnim ponosom.

3. Ne dajte novčiča za tuje, nam sovražne naprave!

Nikdar ne podpirajte ne duševno, ne gmotno tujih političnih naprav: društev, šol, knjig, časnikov, ki rujejo zoper obstanek in blagor našega naroda. S tem pokazete nasprotnikom najlepše, da poznate črne namene, iz katerih zajemajo ogenj v brezobzirnem boju, ki ga bijejo proti nam.

4. Ne bodite pred tujci suženjsko-ponižni!

Ne metajte se tujcem suženjski pod noge, tudi ako st: v svoji domovini pri njih v službi. Zavedajte se s ponosom vselej, da ste vi na svoji zemlji, tuji so pa na vaših tleh le — prihajajoči. V službi bodite jim zvesti, a svojo narodno zavest in čast čuvajte pred njimi kot — oko, nedotakljivo... Uma ste bistrega, bodite še narodno probujeni in značajni, in povem vam: če tudi bo tujec gospod, vi pa njegovi

Potem sta oba nekaj šepetala. Golobradi uradnik skoči iz sobe.

„Ali je bil tu?“ vpraša Milena vsa prestrašena.

„Počakaj malce, žena!“ reče jej drugi, pa si zapali smodko, vzame pero izza ušes ter jame pisati.

Milena obstane kot prikovana. Kaj pa to pomeni, kaj bo? Ali jej hočejo mari pripeljati Stojana?

Mladi uradnik se vrne za nekaj časa ter prinese v roci volneno torbo s črnimi progami.

„Tu imaš, žena, vzemi torbo!“

Milena vzame nehote in začudeno torbo.

„Stojanova torba!“ vzkrikne in pogleda vprašajoče oba uradnika.

„No, da, vzemi jo in nesí jo domov... Notri so njegove stvari. — Bog ga je vzel, žena, pred kratkim so gapogrebli.“ Tako jej je pojasnjeval uradnik naglo, da bi ne bilo dolgega, neprijetnega razlaganja.

Milena izbulji oči, kakor bi ne mogla razumeti teh besed, prime se za

LISTEK.

Britko srečanje.

Bolgarski: Ivan Vazov.

(Konec.)

„Stojan? A priimek? Kateri? Čigav? Ime njegovega očeta?”

„Stojan Taskov, očetu pravijo Tasko“.

„Pa odkod? iz katere vasi?”

Milena pove še ime vasi.

„Kdaj je pa prišel sem?”

„Kaj jaz znam? Dimitrij mi je pravil, da bo blizo štirinajst dnij, kar so ga spravili sem“.

Milena vpre plahe oči na uradnika, ki je jel naglo listati v nekem zapisniku. In čakala je z britkim srcem trenutka, ko se ozre na njo ter poreče: Tu je! — Ob enem pa je že videla v duhu Stojana na postelji tako vsega slujšanega in pormenelega od trpljenja, da je bilo jedva mogoče izpoznati ga.

Čmerni uradnik je pregledoval nekoliko časa; naposled pa reče:

„Ni ga tu, takega bolnika ni bilo tu“.

Milenino srce poskoči radosti. Zopet je zjasnilo upanje njene misli.

„Kaj, da ne? Torej mi je pa prav povedala stara gospa, da je šel s kapitanom v kopeli, v gore... Ali zakaj pa me je nalagal Dimitrij, zakaj pa me je tako ostrašil? Saj sem vendar vedela, da je zdaj Stojan daleč... vedela sem... vedela!“... brbljala je Milena pred uradnikom, kakor bi hotela tudi njemu razodeti svoje veselje.

Zdelo se jej je, da je to prav dober človek. Bil je sicer zamračen in nevoljen kot poprej; ali njegov obraz se jej je zdel zdaj nekaj drugačen in bolj ljubeznjiv, da ga je rada gledala... Radost jej je osvetljevala vse, ker jo je okroževalo.

„Ni ga tu!“ — ponavljal je uradnik ravnodušno, pa vrgel zapisnik na stran ter se obrnil k pryotnemu delu.

Milena je razumela, da nema tam nikakega opravila več, in šla je iz sobe. Na prostem zraku se je prav oddahnila; srce jej je bilo zopet lahko in veselo. Obrnila se je torej z dvorišča proti

služabniki, mogel vas ne bo ne prezirati, ne zaničevati.

5. Držite se zvesto domačih izročil in običajev!

Ogibajte se nespametnih tujih navad ter ostanite raje pri svojih v vsem, kar se tiče gospodarstva, mode v obleki, družinskega in posebno verskega življenja. — Vaše družinsko, narodno in versko življenje naj bode tujcu svetišče, kateremu si ne bo upal drugače približati se, kakor z največjim spoštovanjem.

6. Stariši, čuvajte svoje otroke kot punčico v očesu!

Bodite vneti za domačo šolo, v kateri se uče otroci najpotrebnejših reči za življenje, da ne bodo, ko dorastejo, radi svoje nevednosti tujcem v zasmeh in podlaga njihovi peti, veri in narodu pa v nečast in sramoto. Nevednost je smrt verske in narodne zavesti, — narodnost brez vere je pa — zlata palača v zraku.

Ne pozabite osobito opomina, ki so vam ga dali avstrijski škofje v zadnjem pastirskem pismu: „Jako nevaren sovražnik vere je slab, neverški tisk. Zato se varujte njega in njegovih škodljivih proizvodov. Imejte in podpirajte katoliške liste in časopise, in ne trpite v svojih hišah in družinah spisov in listov, ki zanašajo strup nevere in nenravnosti v neizkušena srca“.

Stariši, vsprejemite v resnih časih resno besedo svojih škofov! — Proč iz vaših družin se židovskimi listi, proč z neverškim in nesramnim „Primorcem“, proč z blodno „Sočo“!!! — Zamašite črno žrelo onega ognjenika, ki bruha vže tri leta smrad in žveplo na naše ubogo ljudstvo, tako, da se naši očetje in z njimi cele družine z nedolžnimi otročiči v red vže potapljaajo v blato neverstva in nenravnosti.

A ne samo za domačo šolo, dragi stariši, bodite vneti, ampak tudi za mestno. Pošiljajte tje več otrok, kakor doslej. Ni pa potrebno, da bi moral vsaki vaš otrok končati vseh sedem ali osem šol; to je le za tiste, ki so poklicani v višje stanovne. Manj nadarjene vzemite domov iz tretje, četrte ali pete šole. Česar so se naučili v šoli, bodo prav lahko vporabili doma pri kmetijstvu; ker izšolan duh je bistrejši za vse. Na Nemškem, Francozskem in Angležkem je mnogo kmetov, ki so končali po več latinskih ali realnih šol. Taki posestniki in očetje, ki so bili v šolah, so potem doma v svoji družini nekaki domači učitelji in imajo navadno prav bistroumne in nadarjene otroke. Pri nas je seveda malo starišev dovolj premožnih, da bi mogli enega ali več otrok vzdrževati celo vrsto let v mestnih šolah; vendar se dobe dandanes pridnim otrokom prav lahko večje ali manjše podpore. Zasebni

glavo in vzkrikne, da se je stresla vsa soba. Plane k vratom in ruta jej pade z glave. Tarnala je, vpila in stiskala Stojanovo torbo. To bitko plakanje je segalo človeku do srca.

Ali uradnik je brzo izgubil potrpljivost ter zakričal ostro:

„Dosti, ženska dosti, idi domov... Mož ti je umrl — no, umrl je tu; saj doma pri vas bi bil tudi umrl. Nikar mi ne tuli tu, le idi...“

Milena ga niti slišala ni v svojej obupnosti.

Tedaj pa se je v resnici razsrdil:

„Ali slišiš! Takega vresčanja ne trpim!“ vzklikne ter vstane se sedeža. — „Za prostaka toliko tarnanja, kakor bi bil umrl vojni maršal... Vrag ga vzemi!“ — dostavi potihoma.

Uradnik je videl že mnogo njemu tujih neznanih ubožcev, ki so jih nesli iz bolnišča, in je bil že vaju podobnih prizorov človeškega gorja; zatorej ni imel sočutja z Mileno, niti ni pokazal obzirnosti vpričo tolike bolesti. Srce mu je bilo otrpnilo za sočutje podobno kot

blagi dobrotniki, „Slov. Alojzijevešče“ in „Malo semenišče“ so pridni mladini v mestnih šolah po možnosti vedno odprta zavetja. Sicer bi pa tudi občine — ako bi jim bilo dandanes dovoljeno misliti na skupno korist — lahko nekoliko podpirale kakega dijaka. Saj bi bili taki izšolani mladeniči in moške potem celi občini v čast in korist. Od tega, kar sem v svojem spisu priporočal, nasvetoval in zabičeval, zdelo se bo to in ono marsikomu nemogoče. Prepričan sem tudi sam, da vsak posameznik mej nami ne bo mogel, tudi če bi še tako odločno hotel, izvršiti vsega tega; vendar bo pa vsak lahko storil nekaj, vsi skupaj pa — ako ne vsega — vsaj mnogo.

Politični pregled.

Državni zbor.

V torkovi seji državnega zbora je prišlo do burnih prizorov zaradi Klofačevega govora, v katerem je pozival državnozbornskega predsednika, naj ta opomni ministerskega predsednika na govor nemškega cesarja v Marienburgu, naperjenega proti Poljakom. V svojem govoru je rabil Klofač izraze, ki so prislili državnozbornskega predsednika, da je poklical Klofača večkrat k redu in mu celo odvzel besedo. Ker ni hotel Klofač končati svojega govora in so se slišale med govorom opomnje, češ, da je bil nemški cesar pijan ko je govoril v Marienburgu, zaključil je predsednik Vetter med vriskom in piskom sejo. Drugi dan v sredo pa je predsednik Vetter hudo grajal Klofača zaradi njegovega govora in isto je storil tudi ministerski predsednik Koerber, ki je rekel, da označuje držanje vlade napram takim interpelacijam najbolje s tem, da na nje ne odgovarja. Koj za tem pa je Klofač stavil nujni predlog o bene nadvojvode Franca Ferdinanda in zabeševskega sodišča. Oskrbništvo nadvojvodovih posestev je namreč tožilo nekega kočijaža, a pri sodnji bil je ta kočijaž oproščen. Na to, tako trdi Klofač, poklical je nadvojvoda k sebi sodnika. Klofač meni, da je hotel nadvojvoda uplivali na sodnika in potemtaka tudi na razsodbo. Minist. predsednik dr. Koerber, ki je na mestu bolnega justičnega ministra posegel v debato, je konstatiral, da je bila dotična razsodba že pravomočna, ko je poklical nadvojvoda sodnika k sebi in da je torej izključeno, da bi bil hotel nadvojvoda uplivali na sodnika. Nujnost Klofačevega predloga je bila potem odklonjena.

Za Klofačevim nujnim predlogom je prišel na vrsto eden od 11 Malikovih nujnih predlogov in sicer oni glede spremembe lovskega zakona. V tem govoru, ki je trajal celih sedem ur, je Malik našteval vse hudobije, katerih je zmožen učiniti na polju ali v vinogradih divji zajec. Ta govor je „Slovenčevega“ poročevalca spravil v tak humor, da je okinčal svoje poročilo z raznimi prav izbornimi dovtipi. Poročevalec pravi, da je Malik imel pred seboj kopo aktov, časnikarskih poročil in drugih takih zabeležkov, v katerih so zabeležene grehote zajca in nasledki njegovih prestopkov. Malik — poslanec v Zajčji dolini na Štajerskem — pozna zajca od prvih dni v grmu pa do zadnje ure ko pride kot pečenka na mizo. Poslanec Malik je mej drugim utemeljeval svoj predlog s tem,

zdravniku... Njeno prebitko plakanje ga je le srđilo.

Milena zapusti kot iz uma bolnico, nesoča na hrbtu dve torbi namesto jedne. Šla je ne glede na to, kam jo ne-sejo noge. In zopet je bila v viteški ulici kot prej. Stopala je dalje, ihtela in vzbujala čudenje vseh, ki so jo srečavali. Ali brzo se je zopet zavedla, ogledala se ter obstala. Stala je uprav na onem mestu, kjer je bila pred kratkim — ko je gledala radovedno pogrebni sprevod. Mahoma jej pride na um podoba onega voza, popa, vojakov in dolge črne rakve. Mahoma obsveti strašno odkritje njen razum.

„Mati božja! Torej sem gledala uprav njegov pogreb!“ vzklikne in obupno zaplaka, pa se vpre ob svetlinik.

Neki stražnik pristopi k njej, potrkajo na rame, pa dé:

„Žena, nikar ne zadržuj občinstva na ulici!“

Milena pohiti pred njim in se urno

*) Nekaj podobnega se je zgodilo nedavno v Pragi, ko je mati nevedé zrla pogreb svoje hčere.

da je na drobno našteval slabe navade zajca, tako ima ta mrcina navado, da se ne dotakne prvega in drugega očesa na trti, marveč da se postavi na zadnje noge, pripogne trto ter ji održe tretje, četrto, peto, včasih celo šesto oko, da se pocedi iz njega vinski sok. Govornik ki je sam v škafu nosil gnojnico v svoj vinograd, je poleg istega na njivi nasejal najboljšo nemško deteljo in ječmenček a mrhovina zajčja se ni dotaknila detele in ječmenčka, pač pa se je šla past v vinograd, v detelji pa se je samo valjala. Potem se je jezil na klerikalce v štajerskem deželnem zboru, ker ne sklenejo zakona da bi smel on, Malik pobiti vse zajce, ki mu delajo škodo na trti ter da je potemtaka še vedno ves njegov trud zastoj, ko nosi gnojnico v vinograd v škafu, dela razna strašila in postavlja celo napise, ki prepovedujejo vstop v vinograd. Zajec se ne zmeni ne za gnojnico, ne za koruzna strašila in ne za napise, marveč še nadalje muči poslance Malika, ki celo cele noči žrtvuje zaradi požrešnega zajca itd. Ali mej tem, meni poročevalec „Slovenčev“, ko je poslanec Malik v svojem 7 ur trajajočem govoru v državnem zboru utemeljeval svoj predlog o spremembi lovskega zakona, so zajci imeli veliko pojedinjo v njegovem vinogradu, posebno zaradi tega, ker je zbornica odklonila nujnost njegovega predloga, ki je bil torej brez vse nevarnosti za zajce.

V tej seji je predložila vlada poljski zbornici načrt novega tiskovnega zakona. Mej drugimi spremembami in določili dosedanjega tiskovnega zakona je jedna najvažnejših ta, da žaljenja po tisku ne pridejo več pred porotnike marveč pred navadne sodnike. Poslanec Schönerer je stavil predlog, da pride ta zakonski načrt že v prihodnji seji na dnevni red.

V četrtek so Vsenemci nadaljevali svojo obstrukcijo z nujnimi predlogi. Razpravljalo se je o nujnem predlogu posl. Bergerja, ki zahteva da vlada odtegne svoj sedanji predlog zadevajoč podporo donavski parobrodni družbi.

V svojem utemeljevalnem govoru je Berger hudo napadel vlado in parobrodno društvo ter dejal da se hoče podpirati korupcijo; zahteval je, da predloži vlada nov zakonski načrt in sicer se v jesenskem zasedanju. Med Bergerjevim govorom je prišlo do burnih prizorov med Wolfom, Schönererjem in Iro-tom Ko je namreč Berger dejal, da je bil Wolfov list „Ostdeutsche Rundschau“ podkupljen od parobrodne družbe, je Wolf zakričal: „To je laž!“ Iro pa je dejal: „Ostdeutsche Rundschau“ je najbolj korumpiran časopis“. Schönerer je zabrusil Wolfu psovke: „Šuft! Podkupljenec!“ Wolf pa njemu: „Pijanec! Leeb Kohn!“ in zopet Schönerer: „Vodja najpodkupljivejšega, najkoruptnejšega časopisa!“ Iro je rekel Wolfu: „Šuft!“ Wolf pa Iro-tu: „Prislim ti zaušnico!“ na kar je dodal še Iro od svoje strani zagotovilo, da Wolf od njega takoj dobi zaušnico še v parlamentu. Slovanski poslanci so se pa tem prizorom pristrčno smejali.

V isti seji je poslanska zbornica sprejela zakonski načrt glede zvišanja penzij državnim uradnikom, ki so bili upokojeni pred oktobrom l. 1898 in njih udovam.

Včeraj je poslanska zbornica vsprejela načrt zakona glede odpisa zemljišnega davka v vseh treh branjih. Istotako se je v vseh treh branjih vsprejel vladni predlog glede pravnih razmer delavcev

obrbe navzgor. Zdaj je že vedela kam gre, kajti šla je za tirom črnega voza.

Stopala je na pokopališče.

* * *

Težko se je ločila od moževega groba ter odšla proti domu. Nedaleč od Sofije se je ustavila ter ostala čez noč v neki vaški krčmi.

Zaspala je šele okoli polnoči. Po noči pa je videla Stojana — videla ga je v nekih krasnih, veselih gorah, kjer delajo košati hrasti široko senco in večerni veterček raznaša daleč na okoli šumljanje hladne balkanske recice... Pri tem se je spomnila (kakor se jej je zdelo v sanjah), da je Stojan umrl v bolnišči; da je srečala voz, na kojem so ga peljali na pokopališče... da je šla in padla na njegov grob... Kako strašen in lažnjiv je bil ta sen! Zahvalila se je v snu Bogu, češ da je bil to le goli sen... Celó noč je tako sanjarija in blebda ter vzdihala... In ko se je zbudila zjutraj spominjala se je vsega, prav vsega — samo da dolgo ni mogla razločiti: kaj je bilo resnica in kaj le gole sanje.

pri državnih železnicah. Potem je prišel na vrsto predlog poslanca Eisenkolba in tovarišev, v katerem zahtevajo da vlada predloži zbornici načrt zakona, vsled katerega bi se znižal hišni davek. Ta predlog je bil sprejet. Danes ima poslanska zbornica zopet sejo. Ker je vlada ugodila zahtevam Mladočehov, so isti opustili nameravano obstrukcijo proti zakonu zadevajočemu davščino na vozne listke. Kakor je znano, je češki minister Rezek podal svojo ostavko in sicer zaradi nameravane obstrukcije svojih čeških rojakov. Ker so pa Čehi, kakor ravnokar povedano, opustili obstrukcijo ter se pogodili z vlado, ostane minister Rezek še nadalje na svojem mestu.

Poljaki in Prusi.

Pruska gosposka zbornica je te dni razpravljala o znanem nečloveškem predlogu, v katerem naj se dovoli pruski vladi 250 milijonov mark v svrhu raznarodanja poznanskih Poljakov.

Poljak Koscieski je primerjal ta predlog Humbertovi slepariji v Parizu. Ob enem pa je rekel, da to Poljakov ne straši. Nemški kancelar Bülow, ki je ta predlog zagovarjal, je rekel da je naloga Nemčije germanizirati na vseh straneh.

Govori se, da nemški cesar kmalu obišče Poznańsko.

Poznański Poljaki pa so sklenili, da se cesarjevega sprejema v obče ne vdeležijo razun morebiti kakega dostojanstvenika. Vsi Poljaki hočejo ostati v svojih hišah in se ne prikazati na ulici, kjer se bode prikazal nemški cesar.

Potovanje bolgarskega kneza v Petrograd.

V ponedeljek 9. t. m. je odpotoval bolgarski knez Ferdinand v Rusijo. Listi pravijo, da se je konečno vendar posrečilo knezu najti uzrok, da pride k carju, za kar se je dolgo zaman prizadeval. Knez Ferdinand bolgarski prinese namreč model spomenika carju Aleksandru II., osvoboditelju Bolgarije, ki bode postavljen v Sofiji pred sobranjem. Knez povabi ob enem osebo carja na to veliko narodno slavnost. Spremlja ga ministerski predsednik Danev, vojni minister in pa italijanski kipar Zocchi, ki je kip izvršil.

Turčija in Bolgarija.

Listi poročajo iz Sredca da je turška oblast v Seresu ukazala odtrgati bolgarsko zastavo s tamošnje trgovinske agencije. Vsled tega je bolgarska vlada protestirala ter zahtevala zadoščenja. V Sofiji vlada vsled tega nastopa silno ogorčenje in bati se je hujših posledic.

Vojna ali mir v južni Afriki?

Da se je sklenil mej Buri in Angleži v južni Afriki nekaj oficijelni mir, so listi poročali. Tudi je res, da so se v Londonu zelo razveselili tega miru ter da so v zbornici prirejali ovacije kolonialnemu ministru Chamberlainu in da je med prebivalstvom Anglije veliko navdušenje. Ali pa je stvar v resnici taka, kakor jo slikajo anglo-židovski listi? Ni. Množijo se namreč glasovi, da je bilo v tem hrupu več angleškega komedijskega nego resnice in da so se zopet izborni izkazali plačniki časnikarski klakérji. — Z vsoto gotovostjo trdijo verodostojni viri, da predsednik Transvaala Krüger ne pripozna suverenitete Anglije nad burškima republikama in da on ni podpisal mirovnega zapisnika, v kar je bil v prvi vrsti opravičen, ker ni še odložil časti predsednika in Schalk Burger ni imel pooblastila sklepiti za Bure veljaven mir. — Sklep miru pa se nadalje ne nanaša na odstop od popolne neodvisnosti, marveč orožje so položili le oddelki Bothovi, Dewetovi in Delareyevi kot glavne burske čete, dočim so neštevilni manjši oddelki oboroženi in se organizujejo v močnejše. Da se je sklenil nekak mir, narekala je burskim voditeljem previdnost, kajti Kitchener je grozil s še hujšimi krutostimi nasproti burskim ujetnikom. Burom se je celo grozilo, da bodo pomorjeni vsi ujeti Buri ter žene in otroci, ako se ne udajo. Na take barske grožnje ni bilo drugega odgovora nega da se voditelji izrečejo za mir. — Schalk Burger in Botha sta tudi izdala na svoje čete ta-le razglas: „Odprto pismo na vse častnike, uradnike in Bure, ki so do današnjega dne zvesto vršili svojo dolžnost napram deželi in narodu. To variši! Bratje! Rojaki! Prisrčno se vam zahvaljujemo za heroizem in žrtvovanje tako mnoge, kar vam je bilo drago in ljubo. Zahvaljujemo se vam za pokorščino in za zvesto izpolnjevanje dolžnosti v vsem, kar je bilo narodu Afrikandov na slavo in čast. Vsem vam svetujemo, da sprejmete mir, se vedete mirno in miroljubno ter izkazujejo novi vladi pokorščino in spoštovanje. Zastopniki obeh držav izvolijo komisijo, da bo preskrbela denarna sredstva za vdove in sirote, katerih soprogi in očetje so padli v boju za svobodo in pravico ter bodo v naši

zgodovini živeli večno. Najskrajnejše so-
žalje izrekamo vsem, ki žalujejo in pro-
simo Boga, naj jim dá moči, nositi svoj
križ. Tudi našim ženskam in otrokom iz-
rekamo zahvalo, ker so se tako pogumno
žrtvovali in prenašali trpko trpljenje. Se-
daj, ko se je sklenil mir, — kakoršnega
si nismo želeli — prenašajmo, kar nam
je naklonil Bog! Z dobro vestjo moremo
trditi, da se je 2¹/₂ leta boril naš narod
tako, kakor v zgodovini še nobeden drug.
Podajmo si sedaj roke za drugačen boj,
ki nas čaka za duševni in socialni blagor
naroda, odpovemo se vsem grenkim
čutom ter pozabimo in odpuščamo, da
se zacelijo naše globoke rane. — To
pismo je le formalno. Ko se Buri oja-
čijo in se povrnejo ujetniki na svoje do-
move, obračunati hočejo z Angleži na
drug način. Kapski Buri pa sploh niso
položili orožja, marveč hočejo samostojno
nastopiti proti Angležem. To vedo An-
gleži, zaradi tega so sklenili, da še ne
odtegnejo vojnih sil iz južne Afrike ter
da še nadalje nabirajo konje v Evropi,
kar se tudi še vedno godi.

Domače in razne novice.

**Pokloni novemu knezu in nad-
škofu.** — V sredo ob 11. uri se je vsa
mestna duhovščina, svetna inredovniška,
poklonila novemu knezu in nadškofu.

Istotako se je v sredo poklonilo tudi
goriško mesto po svojem županu in dveh
odbornikih.

Naši dijaki pri knezo-nadškofu.
— Te dni se je predstavilo pod vod-
stvom gimnazijskega kateheta pred. g.
Cleri-ja premilostivemu knezo-nadškofu
goriskemu 30 dijakov, v imenu katerih
je govoril osmošolec Pirjevec. Premilostivi
knezo-nadškof je dijake jako prijazno
sprejel in ga je njih obisk vidno ganil.

Smrtna kosa. — Umrla je te dni
v uršulinskem samostanu tukaj sestra
Katarina Hribar, hči bivšega vadniškega
učitelja in glasbenika g. Antona Hribarja.
Pogreb je bil v sredo popoldne. N. v
m. p.!

Popravek. — V notici „Vipavska
železnica“ v zadnji št. „Gorice“ se je
urinila neljuba tiskovna pomota in sicer
v 2. vrsti, 4. kolona od zgoraj. Glasiti se
mora namreč stavek „kjer bode imela vi-
pavska železnica svoj poseben kolodvor“
ne pa „kolodvor“, kakor je tam napačno
tiskano.

Vipavska železnica. — Ker je
potrebno da se zaradi vipavske železnice
razširi kolodvor južne železnice, morajo
se nekatera zemljišča v ta namen raz-
lastiti. — To nalogo ima izvršiti goriški
magistrat.

„Proč od Rima“ na Gorškem.
— V svojem poročilu za l. 1901, ki ga
je izdala goriška protestantska župnija,
čitamo na nekem mestu tudi te-le be-
sede: „Od tu in tam v okrožju občine
(protestantske namreč), posebno v
slovenskih delih dežele, se čuje
o „protestantskem gibanju“. — Osebn-
a zveza z upornimi elementi pa nam pove,
da upornost in mržnja sloni bolj na do-
mačem razporu med župnikom in občino
nego pa na poželjenju po verski hrani
iz evangelija. Zaradi tega do očitnih
za našo (protestantsko) občino drago-
cenih uspehov še ni prišlo“. V teh be-
sedah, ki izražajo željo, da bi prišlo
med našim slovenskim ljudstvom do
„očitnih dragocenih uspe-
hov“ za protestantsko „občino“, je torej
povedano, da so apostoli protestantizma
v zvezi s slovenskimi „upornimi ele-
menti“, od katerih so izvedeli, da je
spor med našo duhovščino in ljudstvom
porodil željo za prestop v protestantizem.
Objave protestantskega pastora Schmidta
v „Soči“ (Bog ve, če to objavljanje tudi
nese? Gustav-Adolf-Verein, če ni že, pa bi
vendar lahko nekaj dal izpod palca! Op.
st.) ter prizadevanje „Sočinil“, „sloven-
skih rodoljubov“ da zaneso kar najhujši
razpor med našo duhovščino in ljudstvo,
iz katerega razpora se torej rodi želja
po prestopu v protestantizem, — vse to
nam je pač dovolj razločen govor. Pa
še vprašajo nekateri, kam jadramo!

Naprednost „naprednjakov“. —
Pišejo nam: Necega dne potoval sem po
Vipavski dolini ter se ustavil v neki
krčmi, da se malo okrepčam. Ko sedem
k mizi, zagledam blizu mene ležati koledar
družbe sv. Mohorja letošnjega leta. Da si
nekoliko preženem čas, vzamem knjigo,
katere vsebino že itak poznam, in preli-
stujem. Tako se mi odpre tudi „Razgled
po svetu“, ali kaj vidim tu? Na podobah
raznih duhovnikov misijonarjev, ki se
nahajajo v tem oddelku knjige, načekana
so s svinčnikom od okorne roke
razna sramotilna označenja. Tako n. pr.
stoji pisano čez sliko škofa Trobec-a v
Ameriki: „Tudi ta je eden tistih“. Na
sliki I. N. Stariha: „Far“. Na sliki I.

M. Solnce: „Far“. Na sliki + opata
Ločnikarja: „Farji so vsi sleparji, je bil
tudi ta špigler“ (ker ima naočnike). Na
sliki A. Ogulin-a pa: „Tudi ta je šel por-
far“. Ne morem baš verjeti, da bi bili
domači zmogni take kulture, ki bi ne
delala niti časti divjakom, vendar je res-
nično, da se celo na takem kraju že
kažejo sadovi „naprednih“ nauk. —
Možje torej, ki v daljni tujini sirijo omiko
in krščansko prosveto, naj zaslužijo da
zbljeni človek v domovini počasti njih
slike na taki način? Ali se ne sramujete,
Vi mojstri, takega dela!

Izpred sodišča. — Voditelj livških
„naprednjakov“ 61letni Anton Mašera
po domače Žganov Tonin (tudi „Triglav“),
ki je 26. maja t. l. napadel livškega ku-
rata pred. g. Andreja Mesarja, bil je za-
radi tega naprednjakega junaštva dne
12. t. m. pri kobariški sodnji obsojen za
4 dni zapore in povrnitev stroškov.

Nepoklicani pirotehnik. — Neki
kovač Bensa pri Sočinem mostu je izde-
laval umetalne ognje ne da bi bil imel
za to potrebno dovoljenje. Policija je
prišla temu na sled in zaplenili so mu
ves material.

Plahto je našel. — Zeleno plahto
je našel na cesti neki kamnosek Hvalič
ter jo oddal policiji.

Most pri Barki so začeli končno
za resno delati. Delajo zdaj po noči in
po dnevu.

**Voz s tremi konji se zvrnil pod
cesto.** — Dne 10. t. m. po noči je neki
hlapec peljal iz Gorice v Ajdovščino
dobro naložen voz žita. Ko pride na
Volčjdrugi na kake 3 m. vzdignjeno
cesto kjer poteče železnica, je malo pre-
več pri kraju vozil, in ker je cesta še
premalo vtrjena, se je voz s konji vred
pod cesto v vodo zvrnil. Dobro da ni
bilo večje nesreče, kakor da so se konji
in hlapec le malo poškodovali, ker so
prišli ljudje hitro na pomoč in so konje
rešili. Opomniti moramo slavni cestni od-
bor, da vkrene vse mogoče, da se povsod
kjer se je cesta radi železnice zvišala, pri
kraju ceste postavijo kamniti varuhi, ker
drugače se bodo dogajale vedno nesreče.

Svilorejstvo. — Čuje se, da svi-
loprejke v kljub neugodnemu vremenu in
pomanjkanju murvinega perja še dosti
dobro uspevajo. Okoli 20. t. m. se odpre
trg za sviloprejke. O cenah pa se govori,
da bode od K 280 do K 3— kilogram.

**Občni zbor c. kr. kmet. družbe
v Gorici.** — Dne 26. t. m. ob 10. uri
popoldne se bo vršil občni zbor c. kr.
kmetijske družbe. Na dnevnem redu bode
volitev prvega podpredsednika.

„Ljudska opekarna v Biljah“
vpisano društvo z omejenim poročtvom
bo imela dne 23. t. m. ob 8. uri predp.
v društveni hiši izvanreden občni zbor
z dnevnim redom: 1. prememba društve-
nih pravil; 2. volitev ravateljstva; 3.
volitev nadzorstva; 4. volitev razsodišča;
5. razni predlogi.

Okrajna posojilnica v Kanalu
je imela v l. 1901 prometa skupaj K
196.303,44. Hranilnih vlog se je vložilo
K 55.017,81, vzdignilo se je K 56.187,12,
tedaj več vzdignilo K 1.169,31. Stanje
koncem leta 1900 K 89.719,29. Kapital.
obresti koncem rač. leta 1901 K 3.278,18.
Torej stanje hranilnih vlog sklepom rač.
leta K 91.828,16. Vloge se obrestujejo po
4¹/₂% in se sprejemajo od vsakoga, če
tudi ni ud posojilnice. Posojil se je dalo
K 31.541,58, vrnilo se je K 16.524,31,
tedaj več dalo K 15.017,27. Stanje kon-
cem leta 1900 K 94.687,70. Vseh posojil
vkup konec leta 1901 K 109.704,97. Či-
stega dobička je K 1.231,12, ki se dene
v rezervni zaklad. Rezervni zaklad znaša
K 3.974,88.

V Štanjelu je 3. t. m. udarila
strela v strelovod zvonika. V zvoniku je
bilo več otrok razne starosti, ki so zvo-
nili pod oblake. Dva otroka sta bila
omamljena do nezvesti, ki sta se pa
kmalu zavedla vsled pomoči sosedov. —
Tu je še vedno neumestna navada, da
cerkovnik zvoní po cele ure proti ne-
vihti. Zadostovalo bi le znamenje dati z
zvonom, naj ljudstvo moli.

V Pliskavici je v pondeljek pop.
padel iz črešnje Jože Kosič in sicer tako
nesrečno, da je na licu mesta ostal mr-
tev, četudi je padel prav nizko in na
njivo, mogoče ga je zadel mrtvoud. —

Pišče uzrok konjeve smrti. —
V Zagradu na posestvu kneza Hohenlohe
je zletelo pišče preko glave nekega
konja, vsled česar se je ta splasil, dirjal
proti nekemu zidu, rinil vanj z glavo
ter se tako pobil, da je kmalu na to
poginil. Pišče bode najbrže obsojeno na
smrt. —

Nedeljski počitek. — C. kr. na-
mestništvo v Trstu je odredilo da nehajo
peki ob nedeljah z delom mesto kakor
dosedaj ob 10. popoldne, ob 7. zjutraj.

Za staviti kvas pa imajo čas zvečer od
7 do 7¹/₂, drugače so vsi pek. delavci
prosti. — Istotako je odredilo c. kr.
namestništvo, da imajo privatni radniki
in komptoaristi najsi se nahajajo ti v pro-
dajalnicah ali v trg. pisarnah, v mesecu
juliju in avgustu popolen nedeljski po-
čitek.

Prečastiti monsignor dr. Fr.
Nagl bo posvečen v škofa v nedeljo
dne 15. t. m. v Rimu v cerkvi „Animae“

Velika nesreča. — V petek se je
pripetila v puljskem arzenalu velika ne-
sreča. Tam kjer ulivajo razstopljeno jeklo,
se je zlomila jednemu delavcu posoda z
gorečo tekočino, ki se je razlila na okoli.
Pri tem je bilo močno ožganih 15 de-
lavcev po nogah, po obrazu in po dru-
gih krajih života.

Toča. — Iz Visa v Dalmaciji se
poroča, da je 11. t. m. toča vničila skoro
ves vinski pridelek na celotnem otoku. Ne-
vihta je tako divjala, da se je razbilo 17
večjih in manjših bark.

Občni zbor „Slovenske Matice“.
— Dne 11. t. m. se je vršil v Ljubljani
XXXVIII. občni zbor „Slov. Matice“. Iz
poročila blagajnika dr. Stareta posna-
memo, da je imelo društvo v svoji 37.
dobi 36.428 K 50 v. dohodkov, stroškov
pa je bilo 36.043 K 84 v. V zadnjem letu
se je pomnožilo premoženje za 2275 K
18 v. V odbor so bili izvoljeni sledeči
gospodje: dr. Ilesič (s 1580 glasov), prof.
Orožen (s 1581), prof. Perušek (s 1581),
prof. Levec (s 1560), dr. Zbašnik (s 1560),
dr. Tavčar (z 890), Kostanjevec (z 891),
Koblar (z 798) in dvorni svetnik Šuklje
(z 847 glasovi).

Ruski car za versko šolo. —
Car Nikolaj je izdal statut o cerkvenih
šolah. Po tem statutu bo podrejeno ljudsko
šolstvo duhovščini. Dohodki učiteljev na
teh šolah pa bodo mnogo boljši nego na
državnih. Učitelji bodo imeli plače 540
rubljev, za poučevanje petja pa še posebej
200 rubljev in prosto stanovanje.

Kmetjska sodba. — V Kalinovi,
vasi na Ruskem je nekemu kmelu zmanj-
kal vol. Prebivalci so bili zaradi te
tatvine silno razburjeni in so sumili, da
so vola vkradli trije kmetje iz sosedne
vasi. Šli so v sosedno vas, zgrabili one
tri kmete, jih vlekli seboj, obesili na
drevesa in jih topli tako dolgo, da so jih
pobili.

**Strah turškega sultana pred za-
rotami.** — Listi poročajo iz Carigrada,
da je sultan v tolikem strahu pred zaroto
zoper njegovo življenje, da je vsled tega
Carigrad razburjen. Zvedel je namreč, da
mu strežejo po življenju Mahmud Paša in
tega sinovi. Da bi zasledil celo dozdevno
zaroto, razpisal je sultan ogromno svoto
denarja za onega, ki bi prišel tej zaroti
na sled. In zdaj je na delu cel velikanski
aparati vohunov, lažnikov in intrigantov,
ki so spravili že na stotine oseb v
ječo in v prognanstvo, seveda povse ne-
dolžne ljudi. Ako pojde tako naprej, ne
ostane konečno od vsega mohamedan-
skega prebivalstva v Carigradu nego četa
dvornih lizunov in oficijelnih lumpov, ki
si iz sultanove bojazni kujejo kapital za
svoj žep.

Stavbena kronika.

Nova cerkev v Št. Andrežu pri Gorici.

Južno od Gorice ob Soči je Št. An-
drež, prijazna slovenska vas. Prebivalci
so bili nekdaj samo poljedelci, ki so pridno
obdelovali lastno zemljo kot samostojni
kmetje ali pa so obdelovali tudi od veliko-
posesnikov v najem vzeto zemljišče kot
koloni.

Od nekdaj so se pečali izlasti s pri-
delovanjem zelenjave, katero so vozili na
trg v Gorico in v Trst.

Ko je bila dodelana južna železnica,
katere goriški kolodvor se nahaja v ne-
posredni bližini štandreške vasi, začeli
so Št. Andrežci pošiljati po železnici ze-
lenjavo daleč po svetu, posebno v se-
verna mesta. Ta promet se množi od
leta do leta tako, da prodajajo sedaj
štandreško zelenjavo, zlasti šparglje, sa-
lato, vohrovit in krompir, kateri kopljejo
navadno že od srede maja naprej, itd.
po trgih v Ljubljani, Zagrebu, Gradcu,
Dunaju, Pragi itd., zgodnji krompir celo
v Berlinu in drugih oddaljenih severnih
mestih. V Trst izvozijo Št. Andrežci čez
leto gotovo več nego 100 voz krompirja,
vohrovta, repe, korenja, špargljev itd.

Prebivalstvo štandreške je jako
pridno in delavno ter zelo spretno. Množi
se pa tudi primerno močno, izlasti ker
hodi preveč število mladih ljudi v
bližnje tovarne n. pr. Moserjevo barvar-
nico, dalje v predilnico bombaža in svile,
v papirnico v Podgoro, v tovarno žveplenk
v Gorico itd.

Ljudstvo je ostalo do danes verno
in dobro krščanski vzgojeno, kar doka-
zuje, da je imela občina ledo in ukusno

zidano kuracijsko cerkev. Ali tekom časa
je postala ta cerkev za množino prebi-
valstva pretesna. Število prebivalstva je
znašalo pred 50 leti okoli 500, dočim je
naraslo do danes na 1800.

Zaradi tega se je že več let ugibalo,
kako od pomoči potrebi, ki se je v tem
pokazala. Naposled je občinsko starešin-
stvo sklenilo na mestu prejšnje male
cerkve sezidati večjo primerno cerkev
ter volilo stavbeni odsek, kateri je imel
vse potrebno pripraviti za zidanje, kar je
odsek tudi izpolnil. Po nekaterih težkočah
je bilo vse tako daleč pripravljeno, da se
je dne 25. februarja storil prvi korak.
Ta dan se je zadnjikrat v stari cerkvi
brala sv. maša, potem pa so cerkev začeli
podirati, da se napravi prostor za zidanje
nove. 28. marca istega leta so že položili
pri temeljni kamen novi cerkvi in 19.
aprila se je vršila slovesnost blagoslov-
ljenja temeljnega kamna, katero je vodil
kardinal Missia.

Dne 23. junija 1900 je bila cerkev
že pokrita, torej dozidana v 63 delavnikih,
a popolnoma dovršena je bila 25. marca
1901, kateri dan je bila blagoslovljena
in se je brala v njej prva sv. maša, po-
svečeval jo je dne 21. julija 1901 kardinal
Missia.

Cerkev je zidana v romanskem slogu
v obliki križa in je na zunaj kakor tudi
v notranjem jako ukusno in harmonično
izpeljana.

Skozi glavna vrata vstopiš v pred-
dvor ki je širok 8,50 m, visok 5,80 m in
globok 4,90 m. Nad njim je razpét kór,
ki je podprt s štirimi lepimi stebri iz
gladko zbrušenega kraškega kamna. La-
dija cerkve je dolga 23,80 m, široka 12,40
m, a visoka 15,30 m. Presbiterij je širok
7,40 m, visok 13,30 m, a globok 6 metrov;
stranski kapeli sti široki po 7,80 m, a
globoki po 3,20 m. Tik presbiterija na
desni je zakristija, ki je dolga 5,50 m, a
široka 3,50 m, nasproti tej na levi strani
je enak prostor za shrambo cerkvene
oprave. Zakristija ima preddvorec, ki je
dolg 3,70 m, širok pa 2,50 m. Iz tega
preddvorca so polževite stopnice držeče
na prižnico. Cerkev ima 4 okna, ki so
visoka po 5,40 m, a široka po 1,50 m; 2
okni dvojiški po 5,40 m visoki, o 1,10 m
široki.

V prednjem licu so 4 okna po 2,10
m visoka, 1,10 m široka in pod pročeljem
okroglo veliko okno, ki ima v premerju
2 m. Ob straneh sti 2 pol okrogli po 3
m in 2 po 2 m široki okni. Pristranski
prostorji imajo dovolj potrebnih manjših
okenj tako, da so vsi dovolj razsvitljeni
in preskrbljeni za prezračevanja. Iz ladje
vodijo trije izhodi, t. j. glavna vrata na
sprednjem licu in dvoje manjših vrat v
pristranskih stenah.

Zvonik, ki je visok 44 metrov in
širok pri zvonovih 4,50 m, nosi 3 lepo
ubrane močne zvonove, ki tehtajo skupaj
3944 kg.

Vsa cerkev je obokana z betonom
po sistemu Monier (Monjé) *).

Mreža z okenci 12 mm širokimi je iz
10 in 12 mm debelega zveža. Oboki so
debeli v vnožju 12 cm, na vrhu pa 6 cm.

Temeljni zidovi so iz belega apnenca,
vsi drugi zidovi pa iz opeke.

„Bautechniker“, centralni organ za
avstrijsko stavbarstvo omenja v svoji 21.
števi. z dne 23. maja 1902 nove Št. An-
dreške cerkve (list prinaša ob enem tudi
načrte in profilne obrise te stavbe) tako-
le: „Občinski zastop prijazno blizu Gorice
ležečega Št. Andreža je sklenil sezidati na
mestu male stare cerkvice novo cerkev,
ki bi zadostovala potrebam. Načrte je
izdelal in vodil stavbo Janez Pascher
iz Gradca, znani specialist v cerkvenih
stavbah. Ta arhitekt je izvršil nalogo, kakor
pričajo načrti, jasno in točno tako, da je
cerkev po mnenju veljavnih strokovnjakov
priznana kot uzor cerkvene stavbe. Ker
se je hotelo obdržati stari zvonik, je na
podlagi širokosti istega sestavil harmo-
ničen sklad cerkve. Z izjemo mramornih
oltarjev **) ki so bili že v prejšnji stari
cerkvi, izvira druga notranja uredba od
spretno roke arhitektov, ki ni hranil
truda, da izvrši svoje harmonično lepo
delo. Vsa arhitektura in konstrukcija
strehe je primerna južnemu podnebjju.
Stari zvonik je bil zvišan za nad jedno
nadstropje in na novo pokrit. Eminenca
kardinal Missia, ki je cerkev blagoslov-
ljal, izrazil se je o novi cerkvi jako po-
hvalno.

Zidanje cerkve bilo je poverjeno
stavbenima mojstroma gg. Francu in Jo-
sipu Mozetiču v Gorici, ki sta izvršila
stavbo ob popolnem umevanju arhitek-
tovih navodil. Cerkev je uzorno sezidana

*) Monier, francoski inženir, je izumil oboko
iz betona, tako da pride železna mreža iz zveža
(drata) sredi debelosti oboka; mreža je torej za-
lita v oboko, tako ne pride zrak do zveža, a
mreža je sama tako trdna, da drži moža. Tako
so obokani tudi hodniki v „Šolskem Domu“.

**) Zlasti veliki oltar je kaj krasno delo,
samo da je malo viden.

in sta brata Mozetič postavila s tem trajen spominek svoji strokovni zmožnosti v solidnem stavbarstvu. „Cerkve je bila v ne popolnoma enem letu do cela dovršena. To jasno priča o neumorni delavnosti in strokovnem znanju gospodov Mozetičev.

Opomniti je še, da so vsi oboki te cerkve izpeljani po zistemu Monier, katero delo je gospod Josip Mozetič zares na prav uzoren način osebno vodil. Po vsej pravici zasluži ta tvrdka vsestranske pohvale in najboljše priporočbe in to tembolj, ker sta brata Mozetič za svoje delo zahtevala zares nizko in zmerno plačilo.

Tako „Bautechniker“. Dostaviti se moramo da sta brata Mozetič sezidala leta 1898 „Šolski Dom“, leta 1900 dozdala sta eno krilo knezondskojske palače z ukusno kapelo; leta 1901 pa sta zgradila vse postaje na Vipavski železnici in mnogo drugih poslopij v Gorici in okolici. Njih solidna dela so najboljše spričevalo o njih spretnosti in poštenosti.

K popisu nove Št. Andreške cerkve naj konečno še dodamo, da je cerkev okrašena z lepim novim križevim potom. Podobe istemu je naslikala naša vrla mlada umetnica gospodična Henrika Šantel, katera je slikala že več krasnih podob za cerkve po Goriškem. Križev pot v Št. Andreški cerkvi (namreč le podobe) cenijo strokovnjaki na 1400 K, a umetnica se je zadovoljila le z 800 K, kar zopet kaže njeno gorečnost do umetnosti. Križev pot z okvirji je stal 1036 K. Sedaj se stavijo nove orglje katere bodo stale 6700 kron.

Tako bode v kratkem stal tu v polni krasoti ta novi Božji hram.

Tržne cene.

Za 100 kg.

Kava: Santos . . .	K 190—	do 210—
„ Sandomingo „	270—	290—
„ Java . . .	260—	280—
„ Portorico . . .	270—	290—
„ Ceylon . . .	360—	380—
Sladkor	86-50	90—
Špeh	120—	150—
Petrolj v sodu . .	34—	—
„ zaboju . . .	11-60	12—
Maslo surovo . . .	150—	160—
„ kuhano . . .	200—	220—
Otrobi debele . . .	10 60	12 20
„ drobne . . .	10—	11 20
Turšica nova . . .	12 80	14 40
„ za hrano . . .	12 40	13—
Oves	17—	18—

Moka ogerska:

št. 0 K 32-20 št. 1 K 31 60 št. 2 K 31-20	
„ 3 „ 30-60 „ 4 „ 30— „ 5 „ 29-20	
št. 6 K 28 20.	

„Universale“

splošna ljudska zavarovalna družba,

Ravnateljstvo: Dunaj L. Schottenring hiš. št. 8 (v lastni hiši).

Polno vplačana delniška glavica 2.000.000 K. Garantijski zalog 8.700.433-56 K. Njena posest hiš na Dnnaju, ki so popolnoma nezadolžene, reprezentuje sama vrednost okoli 3 milijone K. — Ustanovljena je po § 16. ministrjalnega ukaza z dne 5. marca 1896 R—G. Bl. 31 vis. c. kr. ministerstva notranjih zadev.

Glavni zastop v Gorici prej v ulici Morelli št. 6, zdaj preseljena Via Corta št. 3.

Jakob Miklus,

trgovca z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti, kakor tudi kratkočasnih iger slovenskih „Marjanic“ t. j. ličnih in trpežnih miz iz trdega lesu, ki imajo znotraj tro- ali štiridelno kegljišče z vrtenici in kegljavnično blagajno po najnovejši sestavi, za krčmarje, zasebnike itd.

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brisinskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogorske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Po zmerni ceni je na prodaj

lep, viseč

svetilnik (kloča)

ki je posebno pripraven za male cerkve na deželi. — Več se izve pri našem upravnistvu.

Gostilna

Vinarskega in sadjarskega društva za Brda

v Gorici, ulica sv. Klare št. 15

toči pristna bela in črna vina iz družvene kleti, in puntigamsko pivo. Postreže z okusnimi jedili. — Na razpolago so hlevi za živino in dvorišče za krogljanje.

Za obilen obisk se toplo priporoča svojim rojakom

Anton Gerbec,

gostilničar.

Viktor Toffoli

v Gorici, via Teatro št. 20

(na stari pošti)

velika zaloga oljkega olja iz najugodnejših krajev.

Jedilno . . . kr. 40	Corfu . . . kr. 56
„ boljše „ 44	Bari . . . „ 60
dalmatinsko „ 48	Lucca . . . „ 70
istrijsko . . 48	Nizza . . . „ 80

„Narodna Tiskarna“ v Gorici
ulica Vetturini 9.

Ilijada.

Povest slov. mladini.

Prosto po Homerju

pripoveduje

ANDREJ KRAGELJ.

S tolmačem važnejših osebnih imen ter obsega 273 strani.

CENA:

1 K 40 vin., po pošti 20 vin. več.

Vezana v platno 2 kroni, oziroma 2 kroni 20 vin.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ v Gorici, pri knjigotlačih Pallihu v Gorici na Travniku, pri Schwentnerju v Ljubljani in Florijanu v Kranju.

„Centralna posojilnica“

v Gorici,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, sprejema hranilne vloge, katere obrestuje po 4½ polmesečno; nevdignene obresti pripisuje konec leta h glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Daje posojila udom na osebni kredit po 6% in na vknjižbo po 5½.

Sprejema člane z glavnimi deleži po 200 K in z opravnimi deleži po 2 K.

Otvorja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru. Za nalaaganje in vračanje so na razpolago položnice c. kr. poštne hranilnice, tako da je mogoče poslati denar brez poštних stroškov.

Uradne ure so vsak delavnik od 8—12. ure zjutraj in ob ponedeljkih in četrčkih tudi popoldne od 2—4 v ulici Vetturini 9.

Prva slovenska odlikovana krojaška delavnica v Gorici.

Anton Krušič

krojaški mojster in trgovec v Gorici

Vrtna ulica št. 26.

Izdeluje vsakovrstne moške obleke po vsakem kroju ter za vsaki stan. Ima tudi bogato zalogo domačega in angleškega sukna vseh vrst za vsaki letni čas. Blago je iz najboljših tovarn ter vedno sveže.

Izdelke iz lastne zaloge jamči.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici h. št. 25,
(v lastni hiši)

priporoča čistili duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico, i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljšveče prve in druge vrste, namreč po ½ kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojkih najmanj po 5 Kg. na vse kraje.

Podpisani posestnik prodaja črno in belo vino po najnižjih cenah hl od 20 K naprej. Postrežba točna ob vsakem času. Kdor želi, pripelje se mu naročeno vino tudi na dom. — K obilni naročitvi priporoča se s spoštovanjem

Josip Toroš,
Via Ponte Isonzo št. 6.

Odlikovana

kleparska delavnica
Artur Maupitz,

Gorica, Ozka ulica št. 1,

Priporoča svojo kleparsko delavnico ter zalogo kleparskih izdelkov za kuhinjo itd., ima zalogo žlebov vseh vrst za nove stavbe, oziroma preskrblja iste v najkrajšem času. — Prevzema naročila za vpe-ljavo strelododov, tudi pozlačenih. — Izdeluje pumpe za Pri-reja vpeljavo vode z cevni vsake vrste. — V lastni zalogi ima stroje za žveplanje sodov iz cinkanega železa, škropilnice proti perono-sporni ponovljene po Vermorelovi sestavi; mehove za žveplanje rozdja raznih sistemov itd. — Postrežba točna. Cene zmerno!

Železnata vino

krepča malokrvne, nervozne in slabotne osebe

LEKARJA Piccoli-ja

v Ljubljani.
Dobiva se v lekarnah

Edina zaloga na Kraškem
lekarni:

PICCOLI

„pri Angelu“ v Ljubljani,
Dunajska cesta.

Polliterska steklenica 2 K.

Zunanja naročila izvršuje lekarnar GABRIEL PICCOLI v Ljubljani točno ako se mu pošlje znesek po poštujem povzetju.

Dobiva se tudi v lekarnah v Gorici, Tolminu, Trstu, Istri in Dalmaciji po 2-40 K steklenica.

Največja trgovina krojnega blaga

„Krojaška zadruga“

Gorica — Gosposka ulica št. 7 — Gorica

Priporoča se v to stroko spadajoče kakovosti blaga za bližajočo se letno dobo, kakor: volne, perkal, satin, batist, zephir svile, svile za prati, Voile de Lanis, Tennis, Oxford, pique luknjasti. Možka sukna po vsaki ceni v veliki izbi. Nadalje ima bogato zalogo preprog, pregrinjaj, zaves, blaga za mobilje, platna, Chiffona, ruskega platna, Kneippovega platna, hlačevine, volnenih odelj, kotrav, srajc, bombazevin, žepnih rut itd.

Gospode opozarja na izborno perilo, katero se razprodaja 15% pod ceno, dokler je še zalogo.

Pod perilo spada sledeče: bele srajce z barvanimi oprsniki, ovratniki, zapestnice, nogavice, srajce za hribolazce itd.

Vse po najnižjih in stalnih cenah!

Na željo se razpošilja uzorci poštne prosti.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Izhaja vsak **torek** in **soboto** v
ednu ob 11. uri predpoldne za mesto
er ob 3. uri popoldne za deželjo. Ako
pade na ta dneva praznik izide dan prej ob
6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v
Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K.,
polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tabakarnah
Schwarz v Solskih ulicah in Jel-
lersitz v Namskih ulicah po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se
nahajata v »Narodni tiskarni«,
ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo,
oglasne in naročnine pa na upravnništvo
»Gorice«. Oglasi se računijo po peti-
vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po
12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po
8 vin. Ako se večkrat tiskajo, raču-
nijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Zavijanja in farbarije.

S številkami smo nedavno dokazali, da »Goriška ljudska posojilnica« nazaduje, odkar je prišla v dr. Tumove roke. »Soča« si ni upala v svojem odgovoru 3. t. m. niti dotakniti se naših števil, tako smo ji sapo zaprli. Zato pa prinaša namesto stvarnega odgovora le hudobne napade na »Centralno posojilnico« in »Posojilnico v Cerknem« ter slepi svoje čitatelje z zavijanjem resnice in z navadno farbarijo.

Oglejmo si farbarja in zavijača!

Gabršček je dokazoval velik napredek posojilnice v letu 1899 z veliko svoto hranilnih vlog. Pisal je: »Napredek naj povedo druge številke, in to so hranilne vloge, ki so najboljše merilo«. Ko smo pa dokazali, da so se hranilne vloge v Tumovi posojilnici znižale in ko smo konstatovali, da je ravno to dokaz, da zdaj nazaduje posojilnica, znašla je »Soča« koj drugo merilo. Zdaj trdi, da so v prejšnjih letih hranilne vloge le slučajno in umetno poskočile, da to ne more veljati za merilo o napredku ali nazadovanju, marv da je najboljše merilo rezervni zalog, ki vsako leto vedelo raste. Da tudi to ni res, dokazajo številke; leta 1899 se je pomnožil rezervni zaklad za 9.188 K, leta 1900 pa le za 7.911 K in lani le za 4.681 K.

Ker »Soča« ne more zanikati, da so se po l. 1899 znižale hranilne vloge, govori »naravnost zločinski gonji«, katero so vpražorili »kavci« proti »Gor. lj. posojilnici«, o brunni želji »kavcev«, kateri so hočepz naskokom pognati posojilnico v likvidacijo. To piše najbrže oni in Gabršček, ki se je pred tremi tedni bahal v »Soči«, da je l. 1900 on vodil ves boj za osvobojo »Goriške lj. posojilnice« od klerikalnega vpliva, da so na občnem zboru l. 1900 »kavci« za vedno zapodili. Čudni nazori! Ali je morda pričakoval Gabršček, da pustijo člani, katere so za vedno zapodili iz posojilnice, iz »Soče« in hranilne vloge še dalje v tem denarnem zavodu? Trditve, da so hoteli »kavci« z naskokom pognati posojilnico v likvidacijo, je gola laž, pač pa je istina, da je grozil pred leti isti mož, ki ima od posojilnice največ dobička, da spravi v par mesecih ta denarni zavod

do likvidacije, ako bi mu ga hoteli iztrgati iz rok.

O posojilničnih hišah trdi »Soča«, da se obrestujejo tako dobro, kakor morda nobene druge v Gorici, da so zdaj 30 tisoč kron več vredne, da pa sicer ni bilo nikdar govora o tem, da morajo hiše delati dobiček.

Gledé obrestovanja posojilničnih hiš je »Soča« lani sama priznala, da se obrestujejo le po 3%, o vrednosti teh hiš pa pišejo ljudje okoli tega lista, kakor jim poči v glavo. 1. maja l. 1900 so bile po njih trditvi 20 tisoč kron več vredne, letos so pisali 5. aprila, da je poskočila njih vrednost za vsaj 38 tisoč kron, nakrat so njih vrednost znižali, kajti mesec kasneje, 6. maja, je pisal Gabršček, da so 25 tisoč več vredne — in pred tednom je že zopet »Soča« trdila, da so 30 tisoč kron več vredne.

Tako se igrajo s številkami na potrpežljivem papirju! Glede dobička hiš je »Soča« pred leti drugače pisala.

Ko je posojilnica l. 1899 posebno na prigovarjanje A. Gabrščka kupila Baumannovo hišo, je poudarjala »Soča«, da je ta hiša nosila prejšnjemu lastniku po 4½% čistih od 40 tisoč gl. ter je dostavila: »Mi smo vedeli, da iz hiše dobimo več nego prejšnji gospodar«. Pokazalo se je, da je to bila gola farbarija. Tudi glede oddajanja prostorov te hiše je »Soča« farbala. Pisala je namreč, da najme prostore, katere je imel Ig. Steiner, A. Gabršček, in da bo plačeval tretjino več ko Steiner. In kaj se je zgodilo? Teh prostorov s tretjino večjo najemščino Gabršček ni vzel, pač pa ima v prvem nadstropju posojilnične hiše svojo uredniško sobo za primerno jako majhno najemščino.

O posojilničnih hišah le še eno opombo.

»Soča« je že večkrat poudarjala, da je posojilnici vsejedno, ali izkaže tisočake dobička manj ali več, da mora biti pri svojih hišah tudi pripravljena, da kaj žrtvuje za naš napredek, za povzdigo obrtnije itd. Strinjali bi se popolnoma s to zahtevo, ko bi oddajala posojilnica svoje hiše v najem našim ubogim obrtnikom, ki si služijo vsakdanji kruh v potu svojega obraza. A obrtniki a la dr. Tuma in Gabršček? Prvi ima svojo »hišico in voljico« in fabriko proslulih eks-

penzarjev, drugi pa se je pred tednom v »Soči« bahal, da je s svojimi podjetji tako napredoval, da mu dandanes ne zadošča več ne stroji, ne osebje, ne prostori, ne druge srambe in da so že napravljeni načrti za pomnožitev dveh novih strojev z elektriško gonilno močjo.

Kakor smo že omenili, je začel »Sočin« članek z zabavljanjem, konča pa s kokodakanjem. Strmečemu slovenskemu svetu namreč naznanja člankar to-le: »V najbližji prihodnosti bodo imeli vsi Slovenci zopet priliko, občudovati nove preznamenite korake — naprej, naprej po lestvi napredka v čast in slavo vsega naroda«. Kdor bi ne poznal naših goriskih frazerjev in bobnarjev, bi lahko mislil, da so imeli res vsi Slovenci že priliko, občudovati preznamenite korake teh ljudij, mi pa, ki poznamo naše babače, vemo, da je to le gola baharija; mi vemo tudi, da so napovedani novi koraki »v čast in slavo vsega naroda« le kokodakanje brez jaje. Prvi korak »v čast in slavo vsega naroda« bo namreč zvišanje posojilnične hiše št. 7. v Gosp. ulici; splošno se govori, da se v dozidanem drugem nadstropju utabori Gabršček. Drugi »preznameniti korak« pa bo zidanje nove hiše na Ceconijevem prostoru nasproti realke. Ko se hiša dozida z denarjem »Trgovsko-obrtno zadrugo«, se preseli v njo ta zavod in prostora bo tudi dovolj za dr. Tumo, ki namerava prodati »svojo hišico, svojo voljico« ter se utaboriti v novi hiši »Trgovsko-obrtno zadrugo«. Hiša bo gotovo pasivna, kakor so pasivne posojilnične hiše. Saj so že Ceconijev prostor vsaj za tretjino preplačali! Toda kaj to briga sedanje gospodanje »Trgovsko obrtno-zadrugo«! Saj potrebuje ta zavod po Gabrščkovih trditvi dostojnega stanovanja, saj tudi »razpolaga že danes z milijoni lastnega denarja«. Zato pa le preplačujmo, le zidajmo. Kdo se bo na to oziral, da plačujejo dolžniki »Trgovsko-obrtno zadrugo«, ki imajo pri njej pasivne deleže, z vsem uradnimi stroški vsaj 11% obrestij?

Bliža se železna cesta!

(Sp. Melanhton-Soški.)

IV.

Sedaj nas čaka pa še eno, skoraj enako važno vprašanje: Kako naj se za-

vratom. Ali tu jo pokličejo iz pisarnice, od koder je bila prišla.

Obrne se in reče plašno:

»Oh, pozabila sem torbo!«

In takoj je zletela po njo tje, odkoder so jo zvali. Najde jo pri vratih, kjer jo je bila pustila; vzame jo ter se napravlja zopet na odhod.

»Čakaj mlada, kam greš?« — pokliče jo iz pisarne. Obrne se in zagleda tam dva gospoda, nagnjena nad neko knjigo. Videlo se je, da jo niso klicali po torbo kdo ve, ali so jo bili sploh pazili — izvestno so jej hoteli povedati nekaj drugega.

Vrne se in obstane vsa zavzeta.

»Kako se je imenoval tvoj mož?« — obrne se drugi, golobradi uradnik, ki ga prej ni bilo v pisarni.

»Stojan Taksov iz P.« — odvrne Milena jokljivim glasom.

»Iz P.: Stojan Atanasov, oddan od kapetana Mačeva« — bere golobradi uradnik ter kaže važno s prstom neko »Da, ta je« — zamrmra drugi.

varujemo proti pogubnemu vplivu tuje politike, ki bi vzbudila med nami — kakor na Koroškem in Štajerskem — mnogo narodnih mlačnežev, odpadnikov in izdajcev? — Temu vprašanju je težko odgovoriti sedaj ko imamo celo pod domačo streho ljudi naše krvi, ki prodajajo za Judeževe groše tujcem — nas in naše narodne svetinje. — Toda, če tudi ima biti moj glas le »glas vpijočega v puščavi«, opomniti hočem vendar svoje rojake, svetovati jim hočem kot brat bratu:

1. Zavedajte se svoje narodnosti!

Če hočete iztrgati strupeno želo tuji, osobito prusko-židovski politiki, bodite proti tujcem prijazni, a poleg tega resni in odločni, in ne pozabite njim nasproti nikdar, da ste Slovenci. — To bo vplivalo na tujce, da nam ne bodo mogli stopiti preblizu, to jim bo vcepilo spoštovanje do nas.

2. Ne sramujte se slovenski govoriti!

S tuji in vpricho tujcev ne sramujte se nikdar govoriti svojega materinega jezika, ampak delajte celo na to, da se bodo tuji čutili primorane, z vami govoriti po naše. To pravilo je povsem pravično in vtemeljeno in nobeden trezno misleč tujec vam ne bo mogel zameriti, ako boste dosledno po tem pravilu delali. Ljubezen do bližnjega se popolnoma lahko strinja s pametno narodno samozavestjo in s zmernim narodnim ponosom.

3. Ne dajte novčica za tuje, nam sovražne naprave!

Nikdar ne podpirajte ne duševno, ne gmotno tujih političnih naprav: društev, šol, knjig, časnikov, ki rujejo zoper obstanek in blagor našega naroda. S tem pokazete nasprotnikom najlepše, da poznate črne namene, iz katerih zajemajo ogenj v brezobzirnem boju, ki ga bijejo proti nam.

4. Ne bodite pred tuji suženjsko-ponižni!

Ne metajte se tujcem suženjski pod noge, tudi ako ste v svoji domovini pri njih v službi. Zavedajte se s ponosom vselej, da ste vi na svoji zemlji, tuji so pa na vaših tleh le — prihajajoči. V službi bodite jim zvesti, a svojo narodno zavest in čast čuvajte pred njimi kot — oko, nedotakljivo... Uma ste bistrega, bodite še narodno probujeni in značajni, in povem vam: če tudi bo tujec gospod, vi pa njegovi

Potem sta oba nekaj šepetala. Golobradi uradnik skoči iz sobe.

»Ali je bil tu?« vpraša Milena vsa prestrašena.

»Počakaj malce, žena!« reče jej drugi, pa si zapali smodko, vzame pero izza ušes ter jame pisati.

Milena obstane kot prikovana. Kaj pa to pomeni, kaj bo? Ali jej hočejo mari pripeljati Stojana?

Mladi uradnik se vrne za nekaj časa ter prinese v roci volneno torbo s črnimi progami.

»Tu imaš, žena, vzemi torbo!«

Milena vzame nehote in začudeno torbo.

»Stojanova torba!« vzkrikne in pogleda vprašujoče oba uradnika.

»No, da, vzemi jo in nesi jo domov... Notri so njegove stvari. — Bog ga je vzel, žena, pred kratkim so gapogrebli«. Tako jej je pojasnjeval uradnik naglo, da bi ne bilo dolgega, neprijetnega razlaganja.

mogla razumeti teh besed, prime se za

LISTEK.

Britko srečanje.

Bolgarski: Ivan Vazov.

(Konec.)

»Stojan? A priimek? Kateri? Čigav? Ime njegovega očeta?

»Stojan Taskov, očetu pravijo Tasko«.

»Pa odkod? iz katere vasi?«

Milena pove še ime vasi.

»Kdaj je pa prišel sem?«

»Kaj jaz znam? Dimitrij mi je pravil, da bo blizo štirinajst dni, kar so ga spravili sem«.

Milena vpre plahe oči na uradnika, ki je jel naglo listati v nekem zapisniku. In čakala je z britkim srcem trenutka, ko se ozre na njo ter poreče: Tu je! — Ob enem pa je že videla v duhu Stojana na postelji tako vsega shujšanega in pormenelega od trpljenja, da je bilo jedva mogoče izpoznati ga.

Čmerni uradnik je pregledoval nekoliko časa; naposled pa reče:

Milenino srce poskoči radosti. Zopet je zjasnilo upanje njene misli.

»Kaj, da ne? Torej mi je pa prav povedala stara gospa, da je šel s kapitanom v kopeli, v gore... Ali zakaj pa me je nalagal Dimitrij, zakaj pa me je tako ostrašil? Saj sem vendar vedela, da je zdaj Stojan daleč... vedela sem... vedela!«... brbljala je Milena pred uradnikom, kakor bi hotela tudi njemu razodeti svoje veselje.

Zdelo se jej je, da je to prav dober človek. Bil je sicer zamračen in nevoljen kot poprej; ali njegov obraz se jej je zdel zdaj nekaj drugačen in bolj ljubeznjiv, da ga je rada gledala... Radost jej je osvetljevala vse, ker jo je okroževalo.

»Ni ga tu!« — ponavljal je uradnik ravnodušno, pa vrgel zapisnik na stran ter se obrnil k prvotnemu delu.

Milena je razumela, da nema tam nikakega opravila več, in šla je iz sobe. Na prostem zraku se je prav oddahnila; čutila se je torej z dvorisca proti

služabniki, mogel vas ne bo ne prezirati, ne zaničevati.

5. Držite se zvesto domačih izročil in običajev!

Ogibajte se nespametnih tujih navad ter ostanite raje pri svojih v vsem, kar se tiče gospodarstva, mode v obleki, družinskega in posebno verskega življenja. — Vaše družinsko, narodno in versko življenje naj bode tujcu svetišče, kateremu si ne bo upal drugače približati se, kakor z največjim spoštovanjem.

6. Stariši, čuvajte svoje otroke kot punčico v očesu!

Bodite vneti za domačo šolo, v kateri se uče otroci najpotrebnejših rečij za življenje, da ne bodo, ko dorastejo, radi svoje nevednosti tujcem v zasmeh in podlaga njihovi peti, veri in narodu pa v nečast in sramoto. Nevednost je smrt verske in narodne zavesti, — narodnost brez vere je pa — zlata palača v zraku.

Ne pozabite osobito opomina, ki so vam ga dali avstrijski škofje v zadnjem pastirskem pismu: „Jako nevaren sovražnik vere je slab, neverski tisk. Zato se varujte njega in njegovih škodljivih proizvodov. Imejte in podpirajte katoliške liste in časopise, in ne trpite v svojih hišah in družinah spisov in listov, ki zanašajo strup nevere in nenravnosti v neizkušena srca“.

Stariši, vsprejmite v resnih časih resno besedo svojih škofov! — Proč iz vaših družin se židovskimi listi, proč z neverskim in nesramnim „Primorcem“, proč z blodno „Sočo“!!! — Zamašite črno žrelo onega ognjenika, ki bruha vže tri leta smrad in žveplo na naše ubogo ljudstvo, tako, da se naši očetje in z njimi cele družine z nedolžnimi otročiči vred vže potapljaajo v blato neverstva in nenravnosti.

A ne samo za domačo šolo, dragi stariši, bodite vneti, ampak tudi za mestno. Pošiljajte tje več otrok, kakor doslej. Ni pa potrebno, da bi moral vsaki vaš otrok končati vseh sedem ali osem šol; to je le za tiste, ki so poklicani v višje stano-ve. Manj nadarjene vzemite domov iz tretje, četrte ali pete šole. Česar so se naučili v šoli, bodo prav lahko uporabili doma pri kmetijstvu; ker izšolan duh je bistrejši za vse. Na Nemškem, Francozkem in Angležkem je mnogo kmetov, ki so končali po več latinskih ali realnih šol. Taki posestniki in očetje, ki so bili v šolah, so potem doma v svoji družini nekaki domači učitelji in imajo navadno prav listroumne in nadarjene otroke. Pri nas je seveda malo starišev dovolj premožnih, da bi mogli enega ali več otrok vzdrževati celo vrsto let v mestnih šolah; vendar se dobe dandanes pridnim otrokom prav lahko večje ali manjše podpore. Zasebni

glavo in vzkrikne, da se je stresla vsa soba. Plane k vratom in ruta jej pade z glave. Tarnala je, vpila in stiskala Stojanovo torbo. To britko plakanje je segalo človeku do srca.

Ali uradnik je brzo izgubil potrpljivost ter zakričal ostro:

„Dosti, ženska dosti, idi domov... Mož ti je umrl — no, umrl je tu; saj doma pri vas bi bil tudi umrl. Nikar mi ne tuli tu, le idi...“

Milena ga niti slišala ni v svojej obupnosti.

Tedaj pa se je v resnici razsrdil:

„Ali slišiš! Takega vresčanja ne trpim!“ vzklikne ter vstane se sedeža. — „Za prostaka toliko tarnanja, kakor bi bil umrl vojni maršal... Vrag ga vzemi!“ — dostavi potihoma.

Uradnik je videl že mnogo njemu tujih neznanih ubožcev, ki so jih nesli iz bolnišča, in je bil že vujen podobnih prizorov človeškega gorja; zato je ni imel sočutja z Mileno, niti ni pokazal

blagi dobrotniki, „Slov. Alojzijevišče“ in „Malo semenišče“ so pridni mladini v mestnih šolah po možnosti vedno odprta zavetja. Sicer bi pa tudi občine — ako bi jim bilo dandanes dovoljeno misliti na skupno korist — lahko nekoliko podpirale kakega dijaka. Saj bi bili taki izšolani mladeniči in možje potem celi občini v čast in korist. Od tega, kar sem v svojem spisu priporočal, nasvetoval in zabičeval, zdelo se bo to in ono marsikomu nemogoče. Prepričan sem tudi sam, da vsak posameznik med nami ne bo mogel, tudi če bi še tako odločno hotel, izvršiti vsega tega; vendar bo pa vsak lahko storil nekaj, vsi skupaj pa — ako ne vsega — v s a j m n o g o.

Politični pregled.

Državni zbor.

V torkovi seji državnega zbora je prišlo do burnih prizorov zaradi Klofačevega govora, v katerem je pozival državnozbornskega predsednika, naj ta opomni ministerskega predsednika na govor nemškega cesarja v Marienburgu, naperjenega proti Poljakom. V svojem govoru je rabil Klofač izraze, ki so prisilili državnozbornskega predsednika, da je poklical Klofača večkrat k redu in mu celo odvzel besedo. Ker ni hotel Klofač končati svojega govora in so se slišale med govorom opomnje, čes, da je bil nemški cesar pijan ko je govoril v Marienburgu, zaključil je predsednik Vetter med vriskom in pisikom sejo. Drugi dan v sredo pa je predsednik Vetter hudo grajal Klofača zaradi njegovega govora in isto je storil tudi ministerski predsednik Koerber, ki je rekel, da označuje držanje vlade napram takim interpelacijam najbolje s tem, da na nje ne odgovarja. Koj za tem pa je Klofač stavil nujni predlog o zaščiti nadvojvode Franca Ferdinanda in beneškega sodišča. Oskrbništvo nadvojvodovih posestev je namreč tožilo nekega kočijaža, a pri sodnji bil je ta kočijaž oproščen. Na to, tako trdi Klofač, poklical je nadvojvoda k sebi sodnika. Klofač meni, da je hotel nadvojvoda uplavit na sodnika in potemtaka tudi na razsodbo. Minist. predsednik dr. Koerber, ki je na mestu bolnega justičnega ministra posegel v debato, je konstatiral, da je bila dotična razsodba že pravomočna, ko je poklical nadvojvoda sodnika k sebi in da je torej izključeno, da bi bil hotel nadvojvoda uplavit na sodnika. Nujnost Klofačevega predloga je bila potem odklonjena.

Za Klofačevim nujnim predlogom je prišel na vrsto eden od 11 Malikovih nujnih predlogov in sicer oni glede spremembe lovskega zakona. V tem govoru, ki je trajal celih sedem ur, je Malik našteval vse hudobije, katerih je zmožen učiniti na polju ali v vinogradu divji zajec. Ta govor je „Slovenčevega“ poročevalca spravil v tak humor, da je okinčal svoje poročilo z raznimi pravizbornimi dovtipi. Poročevalec pravi, da je Malik imel pred seboj kopo aktov, časnikarskih poročil in drugih takih zabeležkov, v katerih so zabeležene grehote zajca in nasledki njegovih prestopkov. Malik — poslanec v Zajčji dolini na Štajerskem — pozna zajca od prvih dni v grmu pa do zadnje ure ko pride kot pečenka na mizo. Poslanec Malik je med drugim utemeljeval svoj predlog s tem,

zdravniku... Njeno prebitko plakanje ga je le srdilo.

Milena zapusti kot iz uma bolnico, nesoča na hrbtu dve torbi namesto jedne. Šla je ne glede na to, kam jo ne-sejo noge. In zopet je bila v viteški ulici kot prej. Stopala je dalje, ihtela in vzbujala čudenje vseh, ki so jo srečavali. Ali brzo se je zopet zavedla, ogledala se ter obstala. Stala je uprav na onem mestu, kjer je bila pred kratkim — ko je gledala radovedno pogrebni spreved. Mahoma jej pride na um podoba onega voza, popa, vojakov in dolge črne rakve.

Mahoma obsveti strašno odkritje njen razum.

„Mati božja! Torej sem gledala uprav njegov pogreb!“ vzklikne in obupno zaplaka, pa se vpre ob svetilnik.

Neki stražnik pristopi k njej, potka jo na rame, pa dé:

„Žena, nikar ne zadržuj občinstva na ulici!“

Milena pohiti pred njim in se urno

da je na drobno našteval slabe navade zajca, tako ima ta mrcina navado, da se ne dotakne prvega in drugega očesa na trti, marveč da se postavi na zadnje noge, pripogne trto ter ji odžre tretje, četrto, peto, včasih celo šesto oko, da se poci od njega-vinski sok. Govornik ki je sam v škafu nosil gnojnico v svoj vinograd, je poleg istega na njivi nasejal najboljšo nemško deteljo in ječmenček a mrhovina zajčja se ni dotaknila detele in ječmenčka, pač pa se je šla past v vinograd, v detelji pa se je samo valjala. Potem se je jezil na klerikalce v štajerskem deželnem zboru, ker ne sklenejo zakona da bi smel on, Malik pobiti vse zajce, ki mu delajo škodo na trti ter da je potemtaka še vedno ves njegov trud zastoj, ko nosi gnojnico v vinograd v škafu, dela razna strašila in postavlja celo napise, ki prepovedujejo vstop v vinograd. Zajec se ne zmeni ne za gnojnico, ne za koruzna strašila in ne za napise, marveč še nadalje muči poslanca Malika, ki celo cele noči žrtvuje zaradi požrešnega zajca itd. Ali mej tem, meni poročevalec „Slovenčev“, ko je poslanec Malik v svojem 7 ur trajajočem govoru v državnem zboru utemeljeval svoj predlog o spremembi lovskega zakona, so zajci imeli veliko pojedino v njegovem vinogradu, posebno zaradi tega, ker je zbornica odklonila nujnost njegovega predloga, ki je bil torej brez vse nevarnosti za zajce.

V tej seji je predložila vlada poslanski zbornici načrt novega tiskovnega zakona. Med drugimi spremembami in določili dosedanjega tiskovnega zakona je jedna najvažnejših ta, da žaljenja po tisku ne pridejo več pred porotnike marveč pred navadne sodnike. Poslanec Schönerer je stavil predlog, da pride ta zakonski načrt že v prihodnji seji na dnevni red.

V četrtek so Vsenemci nadaljevali svojo obstrukcijo s nujnimi predlogi. Razpravljalo se je o nujnem predlogu posl. Bergerja, ki zahteva da vlada odtegne svoj sedanji predlog zadevajoč podporo donavski parobrodni družbi.

V svojem utemeljevalnem govoru je Berger hudo napadel vlado in parobrodno društvo ter dejal da se hoče podpirati korupcijo; zahteval je, da predloži vlada nov zakonski načrt in sicer še v jesenskem zasedanju. Med Bergerjevim govorom je prišlo do burnih prizorov med Wolfom, Schönererjem in Iro-tom. Ko je namreč Berger dejal, da je bil Wolfov list „Ostdeutsche Rundschau“ podkupljen od parobrodne družbe, je Wolf zakričal: „To je laži!“ Iro pa je dejal: „Ostdeutsche Rundschau“ je najbolj korumpiran časopis“. Schönerer je zabrusil Wolfu psovke: „Šuft! Podkupljenec!“ Wolf pa njemu: „Pijanec! Leeb Kohn!“ in zopet Schönerer: „Vodja najpodkupljivejšega, najkoruptnejšega časopisa!“ Iro je rekel Wolfu: „Šuft!“ Wolf pa Iro-tu: „Prisolim ti zaušnico!“ na kar je dodal še Iro od svoje strani zagotovilo, da Wolf od njega takoj dobi zaušnico še v parlamentu. Slovanski poslanci so se pa tem prizorom pristržno smejali.

V isti seji je poslanska zbornica sprejela zakonski načrt glede zvišanja penzij državnim uradnikom, ki so bili upokojeni pred oktobrom l. 1898 in njih udovam.

Včeraj je poslanska zbornica vsprejela načrt zakona glede odpisa zemljišnega davka v vseh treh branjih. Istotako je v vseh treh branjih vsprejel vladni predlog glede pravnih razmer delavcev

obrbe navzgor. Zdaj je že vedela kam gre, kajti šla je za tirom črnega voza.

Stopala je na pokopališče.

* * *

Teško se je ločila od muzevega groba ter odšla proti domu. Nedaleč od Sofije se je ustavila ter ostala čez noč v neki vaški krčmi.

Zaspala je šele okoli polnoči. Po noči pa je videla Stojana — videla ga je v nekih krasnih, veselih gorah, kjer delajo košati hrasti široko senco in večerni veterček raznaša daleč na okoli šumljanje hladne balkanske rečice... Pri tem se je spomnila (kakor se jej je zdelo v sanjah), da je Stojan umrl v bolnišči; da je srečala voz, na kojem so ga peljali na pokopališče... da je šla in padla na njegov grob... Kako strašen in lažnjiv je bil ta sen! Zahvalila se je v snu Bogu, čes da je bil to le goli sen... Celo noč je tako sanjarila in blebala ter vzdihala... In ko se je zbudila zjutraj spominjala se je vsega, prav vsega —

pri državnih železnicah. Potem je prišel na vrsto predlog poslanca Eisenkolba in tovarišev, v katerem zahtevajo da vlada predloži zbornici načrt zakona, vsled katerega bi se znižal hišni davek. Ta predlog je bil sprejet. Danes ima poslanska zbornica zopet sejo. Ker je vlada ugodila zahtevam Mladočehov, so isti opustili nameravano obstrukcijo proti zakonu zadevajočemu davščino na vozne listke. Kakor je znano, je češki minister Rezek podal svojo ostavko in sicer zaradi nameravane obstrukcije svojih čeških rojakov. Ker so pa Čehi, kakor ravnokar povedano, opustili obstrukcijo ter se pogodili z vlado, ostane minister Rezek še nadalje na svojem mestu.

Poljaki in Prusi.

Pruska gosposka zbornica je te dni razpravljala o znanem nečloveškem predlogu, v katerem naj se dovoli pruski vladi 250 milijonov mark v svrhu raznarodnja poznanskih Poljakov.

Poljak Koscielski je primerjal ta predlog Humbertovi slepariji v Parizu. Ob jednem pa je rekel, da to Poljakov ne straši. Nemški kancelar Bülow, ki je ta predlog zagovarjal, je rekel da je naloga Nemčije germanizirati na vseh straneh.

Govori se, da nemški cesar kmalu obišče Poznańsko

Poznański Poljaki pa so sklenili, da se cesarjevega sprejema v obče ne vdeležé razun morebiti kakega dostojanstvenika. Vsi Poljaki hočejo ostati v svojih hišah in se ne prikazati na ulici, kjer se bode prikazal nemški cesar.

Potovanje bolgarskega kneza v Petrograd.

V ponedeljek 9. t. m. je odpotoval bolgarski knez Ferdinand v Rusijo. Listi pravijo, da se je končno vendar posrečilo knezu najti uzrok, da pride k carju, za kar se je dolgo zaman prizadeval. Knez Ferdinand bolgarski prinese namreč model spomenika carju Aleksandru II., osvoboditelju Bolgarije, ki bode postavljen v Sofiji pred sobranjem. Knez povabi ob jednem osebo carja na to veliko narodno slavnost. Spremlja ga ministerski predsednik Danev, vojni minister in pa italijanski kipar Zocchi, ki je kip izvršil.

Turčija in Bolgarija.

Listi poročajo iz Sredca da je turška oblast v Seresu ukazala odtrgati bolgarsko zastavo s tamošnje trgovinske agencije. Vsled tega je bolgarska vlada protestirala ter zahtevala zadoščenja. V Sofiji vlada vsled tega nastopa silno ogorčenje in bati se je hujših posledic.

Vojna ali mir v južni Afriki?

Da se je sklenil med Buri in Angleži v južni Afriki nekak oficijelni mir, so listi poročali. Tudi je res, da so se v Londonu zelo razveselili tega miru ter da so v zbornici prirejali ovacije kolonijalnemu ministru Chamberlainu in daj med prebivalstvom Anglije veliko navdušenje. Ali pa je stvar v resnici taka, kakor je slikajo anglo-židovski listi? Ni. Mnóžijo se namreč glasovi, da je bilo v tem hrupu več angleškega komedijaštva nego resnice in da so se zopet izborni izkazali plačani časnikarski klakérji. — Z vsó gotovostjo trdijo verodostojni viri, da predsednik Transvaala Krüger ne pripozna suverenitete Anglije nad burskima republikama in da on ni podpisal mirovnega zapisnika, v kar je bil v prvi vrsti opravičen, ker ni še odložil časti predsednika in Schalk Burger ni imel pooblastila sklepati za Bure veljaven mir. — Sklep miru pa se nadalje ne nanaša na odstop od popolne neodvisnosti, marveč orožje so položili le oddelki Bothovi, Dewetovi in Delareyevi kot glavne burske čete, dočim so neštevilni manjši oddelki oboroženi in se organizujejo v močnejše. Da se je sklenil nekak mir, narekala je burskim voditeljem previdnost, kajti Kitchener je grozil s še hujšimi krutostmi nasproti burskim ujetnikom. Burom se je celo grozilo, da bodo pomorjeni vsi ujeti Buri ter žene in otroci, ako se ne udajo. Na take barske grožnje ni bilo drugega odgovora nega da se voditelji izrečejo za mir. — Schalk Burger in Botha sta tudi izdala na svoje čete ta-le razglas: „Odprto pismo na vse častnike, uradnike in Bure, ki so do današnjega dne zvesto vršili svojo dolžnost napram deželi in narodu. To-variši! Bratje! Rojaki! Pristrčno se vam zahvaljujemo za heroizem in žrtvovanje tako mnúgega, kar vam je bilo drago in ljubo. Zahvaljujemo se vam za pokorščino in za zvesto izpolnjevanje dolžnosti v vsem, kar je bilo narodu Afrikandov na slavo in čast. Vsem vam svetujemo, da sprejmete mir, se vedete mirno in miroljubno ter izkazujejo novi vladi pokorščino in spoštovanje. Zastopniki obeh držav izvolijo komisijo, da bo preskledla dejanna sredstva za vdrvo in svoto ka-

zgodovini živeli večno. Najiskrenejše so-
žalje izrekamo vsem, ki žalujejo in pro-
simo Boga, naj jim dá moči, nositi svoj
križ. Tudi našim ženskam in otrokom iz-
rekamo zahvalo, ker so se tako pogumno
žrtvovali in prenašali trpko trpljenje. Se-
daj, ko se je sklenil mir, — kakoršnega
si nismo želeli — prenašajmo, kar nam
je naklonil Bog! Z dobro vestjo moremo
trditi, da se je 2½ leta boril naš narod
tako, kakor v zgodovini še nobeden drug.
Podajmo si sedaj roke za drugačen boj,
ki nas čaka za duševni in socialni bla-
gor naroda, odpovemo se vsem grenkim
čutom ter pozabimo in odpustimo, da
se zacementirale naše globoke rane. — To
pismo je le formalno. Ko se Buri oja-
čijo in se povrnejo ujetniki na svoje do-
move, obračunati hočejo z Angleži na
drug način. Kapski Buri pa sploh niso
položili orožja, marveč hočejo samostojno
nastopiti proti Angležem. To vedo An-
gleži, zaradi tega so sklenili, da še ne
odtegnejo vojnih sil iz južne Afrike ter
da še nadalje nabirajo konje v Evropi,
kar se tudi še vedno godi.

Domače in razne novice.

**Pokloni novemu knezu in nad-
škofu.** — V sredo ob 11. uri se je vsa
mestna duhovščina, svetna in redovniška,
poklonila novemu knezu in nadškofu.

Istotako se je v sredo poklonilo tudi
goriško mesto po svojem županu in dveh
odbornikih.

Naši dijaki pri knezo-nadškofu.
— Te dni se je predstavilo pod vod-
stvom gimnazijskega kateheta preč. g.
Cleri-ja premilostivemu knezo-nadškofu
goriškemu 30 dijakov, v imenu katerih
je govoril osmošolec Pirjevec. Premilostivi
knezo-nadškof je dijake jako prijazno
sprejel in ga je njih obisk vidno ganil.

Smrtna kosa. — Umrli je te dni
v uršulinskem samostanu tukaj sestra
Katarina Hribar, hči bivšega vadniškega
učitelja in glasbenika g. Antona Hribarja.
Pogreb je bil v sredo popoldne. N. v
m. p.!

Popravek. — V notici „Vipavska
železnica“ v zadnji št. „Gorice“ se je
urinila neljuba tiskovna pomota in sicer
v 2. vrsti, 4. kolona od zgoraj. Glasiti se
mora namreč stavek „kjer bode imela vi-
pavska železnica svoj poseben kolodvor“
ne pa „kolodvor“, kakor je tam napačno
tiskano.

Vipavska železnica. — Ker je
potrebno da se zaradi vipavske železnice
razširi kolodvor južne železnice, morajo
se nekatera zemljišča v ta namen raz-
lastiti. — To nalogo ima izvršiti goriški
magistrat.

„Proč od Rima“ na Goriškem.
— V svojem poročilu za l. 1901, ki ga
je izdala goriška protestantska župnija,
čitamo na nekem mestu tudi te-le be-
sedede: „Od tu in tam v okrožju občine
(protestantske namreč), posebno v
slovenskih delih dežele, se čuje
o „protestantskem gibanju“. — Oseba
zveza z upornimi elementi pa nam pove,
da upornost in mržnja sloni bolj na do-
mačem razporu med župnikom in občino
nego pa na poželjenju po verski hrani
iz evangelija. Zaradi tega do očitnih
za našo (protestantsko) občino dra-
go cenih uspehov še ni prišlo“. V teh be-
sedah, ki izražajo željo, da bi prišlo
med našim slovenskim ljudstvom do
„očitnih dragocenih uspe-
hov“ za protestantsko „občino“, je torej
povedano, da so apostoli protestantizma
v zvezi s slovenskimi „upornimi ele-
menti“, od katerih so izvedeli, da je
spor med našo duhovščino in ljudstvom
porodil željo za prestop v protestantizem.
Objave protestantskega pastora Schmidta
v „Soči“ (Bog ve, če to objavljanje tudi
nese? Gustav-Adolf-Verein, če ni že, pa bi
vendar lahko nekaj dal izpod palca! Op.
st.) ter prizadevanje „Sočinih“ „sloven-
skih rodoljubov“ da zaneso kar najhujši
razpor med našo duhovščino in ljudstvo,
iz katerega razpora se torej rodi želja
po prestopu v protestantizem, — vse to
nam je pač dovolj razločen govor. Pa
še vprašajo nekateri, kam jadramo!

Naprednost „naprednjakov“. —
Pišejo nam: Necega dne potoval sem po
Vipavski dolini ter se ustavil v neki
krčmi, da se malo okrepčam. Ko sedem
k mizi, zagledam blizu mene ležati kole-
dar družbe sv. Mohorja letošnjega leta. Da si
nekoliko preženem čas, vzamem knjigo,
katere vsebino že itak poznam, in preli-
stujem. Tako se mi odpre tudi „Razgled
po svetu“, ali kaj vidim tu? Na podobah
raznih duhovnikov misijonarjev, ki se
nahajajo v tem oddelku knjige, načekana
so s svinčnikom od okorne roke
razna sramotilna označenja. Tako n. pr.
stojita pisano črna slika škofa Trubša
in slika škofa Sata. Na sliki škofa Sata
dosedaj ob 10. dopoldne, ob 7. zjutraj. I

M. Solnce: „Far“. Na sliki škofa
Ločnikarja: „Farji so vsi sleparji, je bil
tudi ta špigler“ (ker ima naočnike). Na
sliki A. Ogulin-a pa: „Tudi ta je šel por-
far“. Ne morem baš verjeti, da bi bili
domači zmožni take kulture, ki bi ne
delala niti časti divjakom, vendar je res-
nično, da se celo na takem kraju že
kažejo sadovi „naprednih“ nauk. —
Možje torej, ki v daljni tujini širijo omiko
in krščansko prosveto, ne zaslužijo da
zbojeni človek v domovini počasti njih
slike na taki način? Ali se ne sramujete,
Vi mojstri, takega dela!

Izpred sodišča. — Voditelj livških
„naprednjakov“ 61letni Anton Mašera
po domače Žganov Tonin (tudi „Triglav“),
ki je 26. maja t. l. napadel livškega ku-
rata preč. g. Andreja Mesarja, bil je za-
radi tega naprednjaškega junaštva dne
12. t. m. pri kobariški sodnji obsojen za
4 dni zapora in povrnitev stroškov.

Nepoklicani pirotehnik. — Neki
kovač Bensa pri Sočinem mostu je izde-
laval umetne ognje ne da bi bil imel
za to potrebno dovoljenje. Policija je
prišla temu na sled in zaplenili so mu
ves material.

Plahto je našel. — Zelena plahta
je našel na cesti neki kamnosek Hvalič
ter jo oddal policiji.

Most pri Barki so začeli končno
za resno delati. Delajo zdaj po noči in
po dnevu.

**Voz s tremi konji se zvrnil pod
cesto.** — Dne 10. t. m. po noči je neki
hlapec peljal iz Gorice v Ajdovščino
dobro naložen voz žita. Ko pride na
Volčjadrugi na kake 3 m. vzdignjeno
cesto kjer poteče železnica, je malo pre-
več pri kraju vozil, in ker je cesta še
premalovirjena, se je voz s konji vred
pod cesto v vodo zvrnil. Dobro da ni
bilo večje nesreče, kakor da so se konji
in hlapec le malo poškodovali, ker so
prišli ljudje hitro na pomoč in so konje
rešili. Opomniti moramo slavni cestni od-
bor, da vkrene vse mogoče, da se povsod
kjer se je cesta radi železnice zvišala, pri
kraju ceste postavijo kamniti varuhi, ker
drugače se bodo dogajale vedno nesreče.

Svilorejstvo. — Čuje se, da svi-
loprejke v kljub neugodnemu vremenu in
pomanjkanju murvinega perja še dosti
dobro uspevajo. Okoli 20. t. m. se odpre
trg za sviloprejke. O cenah pa se govori,
da bode od K 2-80 do K 3— kilogram.

**Občni zbor c. kr. kmet. družbe
v Gorici.** — Dne 26. t. m. ob 10. uri
dopoludne se bo vršil občni zbor c. kr.
kmetijske družbe. Na dnevnem redu bode
volitev prvega podpredsednika.

„Ljudska opekarna v Biljah“
vpisano društvo z omejenim poroštvom
bo imela dne 23. t. m. ob 8. uri predp.
v društveni hiši izvanreden občni zbor
z dnevnim redom: 1. prememba društve-
nih pravil; 2. volitev ravnateljstva; 3.
volitev nadzorstva; 4. volitev razsodišča;
5. razni predlogi.

Okrajna posojilnica v Kanalu
je imela v l. 1901 prometa skupaj K
196.303-44. Hranilnih vlog se je vložilo
K 55.017-81, vzdignilo se je K 56.187-12,
tedaj več vzdignilo K 1.169-31. Stanje
koncem leta 1900 K 89.719-29. Kapital.
obresti koncem rač. leta 1901 K 3.278-18.
Torej stanje hranilnih vlog sklepom rač.
leta K 91.828-16. Vloge se obrestujejo po
4½% in se sprejemajo od vsakoga, če
tudi ni ud posojilnice. Posojil se je dalo
K 31.541-58, vrnilo se je K 16.524-31,
tedaj več dalo K 15.017-27. Stanje kon-
cem leta 1900 K 94.687-70. Vseh posejil-
vkup konec leta 1901 K 109.704-97. Či-
stega dobička je K 1.231-12, ki se dene
v rezervni zaklad. Rezervni zaklad znaša
K 3.974-88.

V Štanjelu je 3. t. m. udarila
strela v strelodov zvonika. V zvoniku je
bilo več otrok razne starosti, ki so zvo-
nili pod oblake. Dva otroka sta bila
omamljena od nezvesti, ki sta se pa
kmalu zavedla vsled pomoči sosedov. —
Tu je še vedno neumestna navada, da
cerkovnik zvoní po cele ure proti ne-
vihti. Zadostovalo bi le znamenje dati z
zvonom, naj ljudstvo moli.

V Pliskavici je v pondeljek pop.
padel iz črešnje Jože Kosič in sicer tako
nesrečno, da je na licu mesta ostal mr-
tev, četudi je padel prav nizko in na
njivo, mogoče ga je zadel mrtvoud. —

Pišče uzrok konjeve smrti. —
V Zagradu na posestvu kneza Hohenlohe
je zletelo pišče preko glave nekega
konja, vsled česar se je ta splašil, dirjal
proti nekemu zidu, rinil vanj z glavo
ter se tako pobil, da je kmalu na to
poginil. Pišče bode najbrže obsojeno na
smrt. —

Nedeljski počitek. — C. kr. na-
dvojčki ob 10. dopoldne, ob 7. zjutraj. I

Za stavit kvas pa imajo čas zvečer od
7 do 7½, drugače so vsi pek. delavci
prosti. — Istotako je odredilo c. kr.
namestništvo, da imajo privatni uradniki
in komptaristi naj si se nahajajo ti v pro-
dajalnicah ali v trg. pisarnah, v mesecu
juliju in avgustu popolen nedeljski po-
čitek.

**Prečastiti monsignor dr. Fr.
Nagl** bo posvečen v škofa v nedeljo
dne 15. t. m. v Rimu v cerkvi „Animae“.
Velika nesreča. — V petek se je
pripetila v puljskem arzenalu velika ne-
sreča. Tam kjer ulivajo razstopljeno jeklo,
se je zlomila jednemu delavcu posoda z
gorečo tekočino, ki se je razlila na okoli.
Pri tem je bilo močno ožganih 15 de-
lavcev po nogah, po obrazu in po dru-
gih krajih života.

Občni zbor „Slovenske Matice“.
— Dne 11. t. m. se je vršil v Ljubljani
XXXVIII. občni zbor „Slov. Matice“. Iz
poročila blagajnika dr. Stareta posna-
memo, da je imelo društvo v svoji 37.
dobi 36.428 K 50 v. dohodkov, stroškov
pa je bilo 36.043 K 84 v. V zadnjem letu
se je pomnožilo premoženje za 2275 K
18 v. V odbor so bili izvoljeni sledeči
gospodje: dr. Hešič (s 1580 glasov), prof.
Orožen (s 1581), prof. Perušek (s 1581),
prof. Levce (s 1560), dr. Zbašnjik (s 1560),
dr. Tavčar (z 890), Kostanjevec (z 891),
Koblar (z 798) in dvorni svetnik Šuklje
(z 847 glasovi).

Ruski car za versko šolo. —
Car Nikolaj je izdal statut o cerkvenih
šolah. Po tem statutu bo podrejeno ljudsko
šolstvo duhovščini. Dohodki učiteljev na
teh šolah pa bodo mnogo boljši nego na
državnih. Učitelji bodo imeli plače 540
rubljev, za poučevanje petja pa še posebej
200 rubljev in prosto stanovanje.

Kmetska sodba. — V Kalinovi,
vasi na Ruskem je nekemu kmelu zmanj-
kal vol. Prebivalci so bili zaradi te
tatvine silno razburjeni in so sumili, da
so vola vkradli trije kmetje iz sosedne
vasi. Šli so v sosedno vas, zgrabili one
tri kmete, jih vlekli seboj, obesili na
drevesa in jih tepli tako dolgo, da so jih
pobili.

**Strah turskega sultana pred za-
rotami.** — Listi poročajo iz Carigrada,
da je sultan v tolikem strahu pred zaroto
zoper njegovo življenje, da je vsled tega
Carigrad razburjen. Zvedel je namreč, da
mu strežejo po življenju Mahmud Paša in
tega sinovi. Da bi zasledil celo dozdnevno
zaroto, razpisal je sultan ogromno svoto
denarja za onega, ki bi prišel tej zaroti
na sled. In zdaj je na delu cel velikanski
aparati spravili, lažnikov in intrigantov,
ki so spravili že na stotine oseb v
ječo in v prognanstvo, seveda povse ne-
dolžne ljudi. Ako pojde tako naprej, ne
ostane konečno od vsega mohamedan-
skega prebivalstva v Carigradu nego četa
dvornih lizunov in oficijelnih lumpov, ki
si iz sultanove bojazni kujejo kapital za
svoj žep.

**Prve fotografije razrušenega St.
Pierra** so že prispele v Ameriko. Razni
ameriški listi priobčujejo te slike. Neka
slika kaže ulični vogal, ob katerem leži
16 mrtvih trupel. Pogled na slike je
strašen.

Stavbena kronika.

Nova cerkev v Št. Andrežu pri Gorici.

Južno od Gorice ob Soči je Št. An-
drež, prijazna slovenska vas. Prebivalci
so bili nekaj samo poljedelci, ki so pridno
obdelovali lastno zemljo kot samostojni
kmetje ali pa so obdelovali tudi od veliko-
posestnikov v najem vzeto zemljišče kot
koloni.

Od nekaj so se pečali izlasti s pri-
delovanjem zelenjave, katero so vozili na
trg v Gorico in v Trst.

Ko je bila dodelana južna železnica,
katere goriški kolodvor se nahaja v ne-
posredni bližini štandrežke vasi, začeli
so Št. Andrežci pošiljati po železnici ze-
lenjavo daleč po svetu, posebno v se-
verna mesta. Ta promet se množi od
leta do leta tako, da prodajajo sedaj
štandrežko zelenjavo, zlasti šparglje, sa-
lato, vohrovi in krompir, kateri kopljejo
navadno že od srede maja naprej, itd.
po trgih v Ljubljani, Zagrebu, Gradcu,
Dunaju, Pragi itd., zgodnji krompir celo
v Berlinu in drugih oddaljenih severnih
mestih. V Trst izvozijo Št. Andrežci čez
leto gotovo več nego 100 voz krompirja,
vohrovta, repe, korenja, špargljev itd.

Prebivalstvo štandrežko je jako
pridno in delavno ter zelo spretno. Množi
se pa tudi primerno močno, izlasti ker
hodi precejšnje število mladih ljudi v
bližnje tovarne n. pr. Moserjevo barvar-
nico, dalje v predilnico bombaža in svile,
v papirnico v Podgoro, v tovarno žveplenk
v Gorico itd.

zidano kuracijsko cerkev. Ali tekom časa
je postala ta cerkev za množino prebi-
valstva pretesna. Število prebivalstva je
znašalo pred 50 leti okoli 500, dočim je
naraslo do danes na 1800.

Zaradi tega se je že več let ugibalo,
kako od pomoči potrebi, ki se je v tem
pokazala. Naposled je občinsko starešin-
stvo sklenilo na mestu prejšnje male
cerkve sezidati večjo primerno cerkev
ter volilo stavbeni odsek, kateri je imel
vse potrebno pripraviti za zidanje, kar je
odsek tudi izpolnil. Po nekaterih težkočah
je bilo vse tako daleč pripravljeno, da se
je dne 25. februarja storil prvi korak.
Ta dan se je zadnjikrat v stari cerkvi
brala sv. maša, potem pa so cerkev začeli
podirati, da se napravi prostor za zidanje
nove. 28. marca istega leta so že položili
pri temeljni kamen novi cerkvi in 19.
aprila se je vršila slovesnost blagoslov-
ljenja temeljnega kamna, katero je vodil
kardinal Missia.

Dne 23. junija 1900 je bila cerkev
že pokrita, torej dozidana v 63 delavnikih,
a popolnoma dovršena je bila 25. marca
1901, kateri dan je bila blagoslovljena
in se je brala v njej prva sv. maša, po-
svečeval jo je dne 21. julija 1901 kardinal
Missia.

Cerkev je zidana v romanskem slogu
v obliki križa in je na zunaj kakor tudi
v notranjem jako ukusno in harmonično
izpeljana.

Skozi glavna vrata vstopiš v pred-
dvor ki je širok 8.50 m, visok 5.80 m in
globok 4.90 m. Nad njim je razpét kór,
ki je podprt s štirimi lepimi stebri iz
gladko zbrusenega kraškega kamna. La-
dija cerkve je dolga 23.80 m, široka 12.40
m, a visoka 15.30 m. Presbiterij je širok
7.40 m, visok 13.30 m, a globok 6 metrov;
stranski kapeli sti široki po 7.80 m, a
globoki po 3.20 m. Tik presbiterija na
desni je zakristija, ki je dolga 5.50 m, a
široka 3.50 m, nasproti tej na levi strani
je enak prostor za shrambo cerkvene
opreme. Zakristija ima preddvorec, ki je
dolga 3.70 m, široka pa 2.50 m. Iz tega
preddvorca so polževite stopnice držeče
na prižnico. Cerkev ima 4 okna, ki so
visoka po 5.40 m, a široka po 1.50 m; 2
okni dvojiški po 5.40 m visoki, po 1.10 m
široki.

V prednjem licu so 4 okna po 2.10
m visoka, 1.10 m široka in pod pročeljem
okroglo veliko okno, ki ima v premerju
2 m. Ob straneh sti 2 pol okrogli po 3
m in 2 po 2 m široki okni. Pristranski
prostori imajo dovolj potrebnih manjših
okenj tako, da so vsi dovolj razsvitljeni
in preskrbljeni za prezračenja. Iz ladje
vodi trije izhodi, t. j. glavna vrata na
sprednjem licu in dvoje manjših vrat v
pristranskih stenah.

Zvonik, ki je visok 44 metrov in
širok pri zvonovih 4.50 m, nosi 3 lepo
ubrane močne zvonove, ki tehtajo skupaj
3944 kg.

Vsa cerkev je obokana z betonom
po sistemu Monier (Monjé *).

Mreža z okenci 12 mm širokimi je iz
10 in 12 mm debelega zveža. Oboki so
debeli v vnožju 12 cm, na vrhu pa 6 cm.

Temeljni zidovi so iz belega apnenca,
vsi drugi zidovi pa iz opeke.

„Bautechniker“, centralni organ za
avstrijsko stavbarstvo omenja v svoji 21.
števi, z dne 23. maja 1902 nove Št. An-
drežke cerkve (list prinaša ob enem tudi
načrte in profilne obrise te stavbe) tako-
le: „Občinski zastop prijazno blizu Gorice
ležečega Št. Andreža je sklenil sezidati na
mestu male stare cerkvice novo cerkev,
ki bi zadostovala potrebam. Načrte je
izdelal in vodil stavbo Janez Pascher
iz Gradca, znani specialist v cerkvenih
stavbah. Ta arhitekt je izvršil nalogo, kakor
pričajo načrti, jasno in točno tako, da je
cerkev po mnenju veljavnih strokovnjakov
priznana kot uzor cerkvene stavbe. Ker
se je hotelo obdržati stari zvonik, je na
podlagi širivosti istega sestavil harmo-
ničen sklad cerkve. Z izjemo mramornih
oltarjev **) ki so bili že v prejšnji stari
cerkvi, izvira druga notranja uredba od
spretno roke arhitekta, ki ni hranil
truda, da izvrši svoje harmonično lepo
delo. Vsa arhitektura in konstrukcija
strehe je primerna južnemu podnebjju.
Stari zvonik je bil zvišan za nad jedno
nadstropje in na novo pokrit. Eminenca
kardinal Missia, ki je cerkev blagoslov-
ljal, izrazil se je o novi cerkvi jako po-
hvalno.

Zidanje cerkve bilo je poverjeno
stavbenima mojstroma gg. Francu in Jo-
sipu Mozetiču v Gorici, ki sta izvršila
stavbo ob popolnem umevanju arhitek-
tovih navodil. Cerkev je uzorno sezidana

*) Monier, francoski inženir, je izumil oboko
iz betona, tako da pride železna mreža iz zveža
(drata) sredi debelosti oboka; mreža je torej za-
lita v oboku, tako ne pride zrak do zveža, a
mreža je zgrajena tako, da je kakor kleno delo,
cenijo ga čez 12.000 K.

in sta brata Mozetič postavila s tem trajen spominke svoji strokovni zmožnosti v solidnem stavbarstvu. „Cerkev je bila v ne popolnoma enem letu do cela dovršena. To jasno priča o neumorni delavnosti in strokovnem znanju gospodov Mozetičev.“

Opomniti je še, da so vsi oboki te cerkve izpeljani po zistemu Monier, katero delo je gospod Josip Mozetič zares na prav uzoren način osebno vodil. Po vsej pravici zasluži ta trdka vsestranske pohvale in najboljše priporočbe in to tembolj, ker sta brata Mozetič za svoje delo zahtevala zares nizko in zmerno plačilo.“

Tako „Bautechniker“. Dostaviti se moramo da sta brata Mozetič sezidala leta 1898 „Šolski Dom“, leta 1900 dozdala sta eno krilo knez nadškofijske palače z ukusno kapelo; leta 1901 pa sta zgradila vse postaje na Vipavski železnici in mnogo drugih poslopij v Gorici in okolici. Njih solidna dela so najboljše spričevalo o njih spretnosti in poštenosti.

K popisu nove Št. Andrežke cerkve naj konečno še dodamo, da je cerkev okrašena z lepim novim križevim potom. Podobe istemu je naslikala naša vrla mlada umetnica gospodična Henrika Šantel, katera je slikala že več krasnih podob za cerkve po Goriskem. Križev pot v Št. Andrežki cerkvi (namreč le podobe) cenijo strokovnjaki na 1400 K, a umetnica se je zadovoljila le z 800 K, kar zopet kaže njeno gorečnost do umetnosti. Križev pot z okvirji je stal 1036 K. Sedaj se stavijo nove orglje katere bodo stale 6700 kron.

Tako bode v kratkem stal tu v polni krasoti ta novi Božji hram.

Tržne cene.

Za 100 kg.

Kava: Santos . . .	K 190—	do 210—
„ Sandomingo „	270—	290—
„ Java . . .	260—	280—
„ Portorico . . .	270—	290—
„ Ceylon . . .	360—	380—
Sladkor . . .	86:50	90—
Špeh . . .	120—	150—
Petrolij v sodu . .	34—	—
„ zaboju . .	11:60	12—
Maslo surovo . . .	150—	160—
„ kuhano . . .	200—	220—
Otrobi debele . . .	10:60	12:20
„ drobne . . .	10—	11:20
Tursica nova . . .	12:80	14:40
„ za hrano . . .	12:40	13—
Oves . . .	17—	18—

Moka ogerska:

št. 0 K 32:20 št. 1 K 31:60 št. 2 K 31:20	
„ 3 „ 30:60 „ 4 „ 30— „ 5 „ 29:20	
št. 6 K 28:20.	

„Universale“

splošna ljudska zavarovalna družba,

Ravnateljstvo: Dunaj I., Schottenring hiš. št. 8 (v lastni hiši).

Polno vplačana delniška glavica 2.000.000 K. Garantirski zalog 8.700.433:56 K. Njena posest hiš na Dunaju, ki so popolnoma nezadolžene, reprezentuje sama vrednost okoli 3 milijone K. — Ustanovljena je po § 16. ministrjalnega ukaza z dne 5. marca 1896 R—G. Bl. 31 vis. c. kr. ministerstva notranjih zadev.

Glavni zastop v Gorici prej v ulici Morelli št. 6, zdaj preseljena Via Corta št. 3.

Jakob Miklus,

trgovca z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti, kakor tudi kratkočasnih iger slovenskih „Marjanic“ t. j. ličnih in trpežnih miz iz trdega lesu, ki imajo znotraj tro- ali štiri delno kegljišče z vrtenici in kegljavnično blagajno po najnovejši sestavi, za krčmarje, zasebnike itd.

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporoča

prištna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,

briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Po zmerni ceni je na prodaj lep, viseč svetilnik (kloča)

ki je posebno pripraven za male cerkve na deželi. — Več se izve pri našem upravnistvu.

Gostilna

Vinarskega in sadjarskega društva za Brda v Gorici, ulica sv. Klare št. 15

toči prištna bela in črna vina iz družvene kleti, in puntigamsko pivo. Postreže z okusnimi jedili. — Na razpolago so blevi za živino in dvorišče za krogljanje. Za obilen obisk se toplo priporoča svojim rojakom

Anton Gerbec, gostilničar.

Viktor Toffoli

v Gorici, via Teatro št. 20 (na stari pošti)

velika zaloga oljkega olja iz najugodnejših krajev.

Jedilno . . . kr. 40	Corfù . . . kr. 56
„ boljše „ 44	Bari . . . „ 60
dalmatinsko „ 48	Lucca . . . „ 70
istrijansko „ 48	Nizza . . . „ 80

„Narodna Tiskarna“ v Gorici ulica Vetturini 9.

Ilijada.

Povest slov. mladini.

Prosto po Homerju pripoveduje ANDREJ KRAGELJ.

S tolmačem važnejših osebnih imen ter obsega 273 strani.

CENA:

1 K 40 vin., po pošti 20 vin. več. Vezana v platno 2 kroni, oziroma 2 kroni 20 vin.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ v Gorici, pri knjigotlačih Pallichu v Gorici na Travniku, pri Schwentnerju v Ljubljani in Florjanu v Kranju.

„Centralna posojilnica“ v Gorici,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, sprejema hranilne vloge, katere obrestuje po 4% polmesečno; nevdignene obresti pripisuje konec leta h glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Daje posojila udom na osebni kredit po 6% in na vknjižbo po 5%.

Sprejema člane z glavnimi deleži po 200 K in z opravnimi deleži po 2 K.

Otvorja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru. Za nalaaganje in vračanje so na razpolago položnice c. kr. poštne hranilnice tako da je mogoče poslati denar brez poštinih stroškov.

Uradne ure so vsak delavnik od 8—12. ure zjutraj in ob ponedeljkih in četrčkih tudi nonaludne od 2—4 v ulici Vetturini 9.

Prva slovenska odlikovana krojaška delavnica v Gorici.

Anton Krušič krojaški mojster in trgovec v Gorici Vrtna ulica št. 26.

Izdeluje vsakovrstne moške obleke po vsakem kroju ter za vsaki stan. Ima tudi bogato zalogo domačega in angleškega sukna vseh vrst za vsaki letni čas. Blago je iz najboljših tovarn ter vedno sveže.

Izdelke iz lastne zaloge jamči.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici h. št. 25, (v lastni hiši)

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Ceylon, Portorico, i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljaveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlina v Kranju in z Joehmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

Podpisani posestnik prodaja črno in belo vino po najnižjih cenah hl od 20 K naprej. Postrežba točna ob vsakem času. Kdor želi, pripelje se mu naročeno vino tudi na dom. — K obilni naročitvi priporoča se s spoštovanjem

Josip Toroš, Via Ponte Isonzo št. 6.

Odlikovana

kleparska delavnica Artur Makutz, Gorica, Ozka ulica št. 1,

Priporoča svojo kleparsko delavnico ter zalogo kleparskih izdelkov za kuhinjo itd., ima zalogo žlebov vseh vrst za nove stavbe, oziroma preskrblja iste v najkrajšem času. — Prevzema naročila za vpekljavo strelododov, tudi pozlačenih. — Izdeluje pumpe za vodo. Prireja vpekljavo vode z cevni vsake vrste. — V lastni zalogi ima stroje za žveplanje sodov iz cinkanega železa, škropilnice proti peronospori ponovljene po Vermorelovi sestavi; mehove za žveplanje grozdja raznih sistemov itd. — Postrežba točna. Cene zmerno!

Železnato vino

krepča malokrvne, nervozne in slabotne osebe

LEKARJA Piccoli - ja

v Ljubljani. Dobiva se v lekarnah

Edina zaloga na Kranjskem lekarna

PICCOLI

„pri Angelu“ v Ljubljani, Dunajska cesta

Pollitarska steklenica 2 K.

Zunanja naročila izvršuje lekarnar GABRIEL PICCOLI v Ljubljani točno ako se mu pošlje znesek po poštne povzetju.

Dobiva se tudi v lekarnah v Gorici, Tolminu, Trstu, Istri in Dalmaciji po 2-4 K steklenica.

Največja trgovina krojnega blaga „Krojaška zadruga“

Gorica — Gosposka ulica št. 7 — Gorica

Priporoča se v to stroko spadajoče kakovosti blaga za bližajočo se letno dobo, kakor: volne, perkal, satin, batist, zephir svile, svile za prati, Voile de Lanie, Tennis, Oksford, pique tukajasti. Možka sukna po vsaki ceni v veliki izbiri. Nadalje ima bogato zalogo preprog, pregrinjaj, zaves, blaga za mobilje, platna, Chiffona, ruskega platna, Kneippovega platna, hlačevine, volnenih odev, koftov, srajc, bombaževine, žepnih rut itd.

Gospode opozarja na izborna perila, katero se razprodaja 15% pod ceno, dokler je še zaloga.

Pod perilo spada sledeče: bele srajce z barvanimi oprsniki, ovratniki, zapestnice, nogavice, srajce za hribolazce itd.

Vse po najnižjih in stalnih cenah!

Na željo se razpošiljajo uzorci poštne prosti.